

REPUBLIKA

Rok VI | ŁÓDŹ SOBOTA, 14 STYCZNIA 1928 ROKU.

CENA NUMERU 20 GROSZY.

14

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: PIOTRKOWSKA 49.
GODZINY PRZYJĘĆ REDAKCJI 6-7 POPOŁUDNIU

WYDANIE PORANNE.

TELEFONY REDAKCJI: 37-24, 36 43, 36-44.
TELEFON ADMINISTRACJI: 22-14

B.B.W. z R-PPS.-B.M.N.-K.N.K.

Oto hieroglify bezpartyjnego bloku współpracy z rządem, socjalistów polskich, mniejszości narodowych i komitetu narodowo-katolickiego.

— Pod temi znakami pójdzie Polska do wyborów.

Co myśli zagranica?—Ci, którzy siedzą na dwóch stołkach. — O rolę duchowieństwa. — Targi we Lwowie, tym razem polityczne.—6.000 zł. za mandat w Wilnie?—Kto kandyduje?

Akcja przedwyborcza w Łodzi.

Łódź, 13 stycznia.

Już nie tylko Polska, ale i zagranica zdradza zainteresowanie naszymi wyborami. Z wielkiej prasy europejskiej dotychczas wyczerpujący artykuł o wyborach zamieścił „Berliner Tageblatt”. Przypisuje on wyborom w Polsce olbrzymie znaczenie wewnętrzne. Czytamy tam:

„Należy wątpić, czy Piłsudski z nowym sejmem, który w kraju będzie się cieszył całkiem innym aurytetem, niż poprzedni, równie lekceważąco będzie postępował, jak dotychczas. W każdym razie Piłsudski stanie przed alternatywą: albo rządzić przy poparciu stronnictw lewicowych, a może i mniejszości narodowych, albo otwarcie proklamować zaostrzoną dyktaturę”.

Ta bezsprzecznie mylna interpretacja jest jednak charakterystyczna dla opinii europejskiej.

Tymczasem w Polsce mniej interesują się ludźmi tem, co będzie po wyborach, a na razie zwraca uwagę silny tok prac przedwyborczych.

Wybory zapowiadają się spokojnie. W przeciwieństwie do lat poprzednich zaznacza się nlechęć do kandydowania.

Blok „katolicki”.

W ciągu ostatnich dwu dni daje się zauważyć pewne ożywienie wśród endecji. Naturalnie, nie w Łodzi, gdzie stronnictwo to nie ma najmniejszych szans, lecz przeważnie w Warszawie i we Lwowie, gdzie kandydują: do sejmiku adw. Pieracki, do senatu prof. Głabiński. Wskutek zawarła bloku Ch. D. i „Piasta”, Z. L. N. siła faktów został postawiony na skrajnie prawym froncie wyborczym, co utrudni jego i tak niełatwą sytuację i nie odpowiada intencjom wszystkich jego działaczy, niechętnych stanowisku skrajnemu. Podobno Z.L.N. zasilony częściowo przez Ch. N., pragnie przy nadchodzących wyborach wysunąć cały szereg nowych nazwisk, gdyż takie firmy, jak Głabiński i Haller, lansowane przy poprzednich wyborach, straciły mocno na sile atrakcyjnej.

Co do stronnictwa
CHRZĘSIJANSKO - NARODOWEGO

Państwowa lista mniejszości:

Ukrainiec, białorusin, żyd, niemiec, litwin.

Warszawski korespondent „Republiki” (B) telefonuje:

W najbliższy poniedziałek odbędzie się w Warszawie narada twórców bloku mniejszości narodowych, na której ułożona będzie ostatecznie państwowa lista wyborcza. Na pierwszym miejscu

sytuacja również nie jest klarowna. Chaeny siedzą na dwóch stołkach i dzielą swe względy między dwie grupy: gospodarza, dążącego do współpracy z rządem, i endecją, walczącą z nim: — od jednej biorą pieniądze, od drugiej — instrukcje polityczne.

Co będzie jednak, gdy stołki rozsuna się i Ch. N. upadnie na głowę?...

Negatywny stosunek do endecji pogłębia się w Ch. D. Naczelny organ tego stronnictwa „Głos Narodu”, pisze:

Taki jest dziś stosunek olbrzymiej części społeczeństwa do N. D., że ucieka od wszelkiej organizacji, któraby nasuwała jakąkolwiek możliwość hegemonii N. D. Najlepszym zresztą dowodem tej prawdy jest Wielkopolska, gdzie nawet sfery ziemiańskie (bez względu na jej dotąd wierność) zerwały wszelkie z nią stosunki i zerwały ją przede wszystkim gdzie indziej.

Niemogłość stworzenia jednolitego frontu katolickiego uważa „Głos Narodu” za następstwo tego faktu, że N. D. stracił sympatię społeczeństwa nie chce tego zrozumieć i temu stanowi rzeczy pod porządkować się lojalnie.

Przypominają się słowa b. posła Chażyńskiego na zebraniu Z. L. N. w Łodzi: „Nikt nie chce z nami mówić, nikt prócz nas nie chce zwalczać Piłsudskiego!”

Co zrobi kler?

Nie należy zapominać, jak ważne podczas wyborów jest stanowisko duchowieństwa katolickiego, szczególnie właśnie w marcu, w okresie spowiedzi przedwielkanocnych. Zdać się jednak, że tym razem księża zdają się nie korzystać z biernego prawa wyborczego, gdyż, jak krążą słuchy, ks. ks. biskupi

figurować będzie ukraińiec dr. Dymitr Lewicki, na drugim białorusin, na trzecim żyd, na czwartym niemiec, na piątym litwin, na szóstym znów ukraińiec i t. d. Ta kolejność ułożona jest według stosunku ilościowego poszczególnych narodowości.

wydać mają w czasie najbliższym, swoim podwładnym zakaz kandydowania do izb ustawodawczych.

Agitacji kleru trzeba przeszkodzić za wszelką cenę, bo wpływ jego po wsiach na kobiety jest olbrzymi i groźny dla wyborów.

Zakaz kandydowania kleru.

Warszawski korespondent „Republiki” (B.) telefonuje o godz. 12 w nocy:

Do Warszawy nadeszła wieczorem wiadomość, że do wikarjatu generalnego w Warszawie przysłał depeza od arcybiskupa kardynała Hlonda, przebywającego w Rzymie, w której zabrania stanowczo kandydować duchowieństwu katolickiemu do sejmiku i senatu.

Ukraińcy, żydzi i blok.

Lwowski korespondent „Republiki” (S) telefonuje nam:

B. pos. Grynbaum odbył tu szereg konferencji z politykami ukraińskimi w sprawie bloku mniejszości. Ukraińcy w osobie prezesa UNDO dr. Lewickiego, oświadczyli, że postawią na swych listach kandydatów żydowskich tylko wtedy, jeśli małopolscy sjonści przylączą się do bloku mniejszości. Jest rzeczą jasną, że jest to niemożliwe, ponieważ właśnie sjonści małopolscy kategorycznie odmówili wejścia do bloku mniejszości i stworzyli narodowy blok żydowski.

P. Grynbaum w imieniu bloku wypowiedział ukraińcom zawarty układ wyborczy. W ten sposób został formalnie rozbity blok mniejszości narodowych, w którym pozostała już tylko część żydów, białorusini i Niemcy.

P. Grynbaum opuścił Lwów, udając się do Łucka. Należy tu zaznaczyć, że b. poseł Wasyńczuk, występujący na Wołyniu w imieniu ugrupowań ukraińskich, oświadczył gotowość przystąpienia do bloku mniejszości pod warunkiem, że na liście kandydatów z Chełm szczyzny nie będzie żydów.

Wogóle wśród ukraińców daje się wyczuć

silny wzrost antysemityzmu i czyniony jest agitacyjny użytek z procesu Szwarzbarda.

Warszawski korespondent „Republiki” (B) telefonuje:

Z kół ukraińskich komunikują mi: Ukraińcy w Małopolsce wystawiają tylko listy ukraińskie.

Ze Lwowa kandydują: dr. Dymitr Lewicki i Leszczyński, z Tarnopola ks. Kunicki i dr. Baran, ze Stryja dr. Kurowiec, ze Złoczowa p. Celawicz, ze Stanisławowa dr. Halurzyński, z Przemysła dr. Zahajkiewicz, z Samborza p. Terszakowicz i dr. Bilak.

Tak więc mieszane listy ukraińsko-żydowskie istnieć będą, tylko na Wołyniu.

Również

NA WILEŃSZCZYZNIE

są rozdźwięki, gdyż lotwini z powodów prestiżowych zażądali pierwszego miejsca na liście. Oczywiście żydzi i białorusini, wobec których litwini stanowią znikomą mniejszość, nie mogą zgodzić się na tę propozycję.

Jako ciekawe kuriozum opowiadają sobie w Wilnie, że żydowskie organizacje polityczne w Wilnie uchwałyli opłatę w wysokości 3000 zł. jaką wliczyć wplacąc kandydat żydowski, wystawiony na pierwszym miejscu listy wyborczej. Tymczasem zgłosiło się już 14 kandydatów, którzy doliczyli do sumy 6000 zł. od osoby.

Silne rozbieżności wśród żydów uwidacznia fakt, że podczas gdy we Lwowie toczą się pertraktacje w sprawie sojuszu techniczno - wyborczego, w Białymstoku tego samego dnia organizacje żydowskie pertraktują w kwestii akcesu do bloku współpracy z rządem. W tych warunkach rosną szanse prądu środkowego — narodowego bloku żydowskiego.

Stronnictwo chłopskie.

Z Warszawy donoszą nam: W tych dniach ma być zgłoszona i głównego komisarza wyborczego p. St. Cara lista państwowa Stronnictwa Chłopskiego.

Na pierwszym miejscu listy amieszczone zostanie, jak mówi, nazwisko p. Jana Dąbkiego; pominięty zostanie natomiast a. poseł p. Karol Polakiewicz, który kandyduje z ramienia listy prorządowej.

(Dalszy ciąg na str. 2-ajl.)

Taktyka wyborcza Prawicy Narodowej

będzie różna na kresach i w centrum.

Warszawski korespondent „Republiki” (B) telefonuje:

Z kół Prawicy Narodowej informują mnie o taktycznym programie wyborczym konserwatystów polskich. Na centralnych terenach państwa konserwatysty idą wspólnie z bezpartyjnym blokiem współpracy z rządem (lista Nr.

1). W Wielkopolsce wystawiają listy własne pod nazwą „Unii gospodarczej” przyczem listom tym nie będzie przeciwstawiona żadna inna lista obozu małopolskiego. Na kresach konserwatysty gotowi są pójść z każdym żywiołem praworządym i państwowe - twórczym. a

więc nie cofają się nawet przed stworzeniem wspólnych list polsko - żydowskich. Wbrew wiadomościom prasy endeckiej ks. Eustachy Sapięha nie będzie kandydatów z listy państwowej, lecz na pierwszym miejscu listy Nr. 1 w okręgu łódzkiej.

Akcja przedwyborcza w kraju.

(Dokończenie wiadomości, zamieszczonych na stronicy pierwszej.)

Socjaliści polscy.

Akcja wyborcza P. P. S. toczy się własnymi drogami. Dotychczas wiadomo o następujących kandydaturach:

Warszawa-miasto: 1) prezes rady miejskiej Jaworowski, 2) przewodniczący C. K. W. Barlicki, 3) b. posłanka Prausowa.

Warszawa podmiejska: 1) b. poseł Pragier, 2) b. poseł Dobrowolski.

Łódź-miasto: 1) prezydent miasta Ziemięcki, 2) Kowalski, 3) b. poseł socjal. niemiecki Kronig.

Łódź podmiejska: 1) b. poseł Szczerkowski, 2) socjal. niemiecki Klum, 3) Luboński.

Okr. wileński: 1) b. poseł Pławski, 2) wiceprezydent Wilna Czyż, 3) prof. Erenkreutz.

Okr. płocki: 1) redaktor „Robotnika” b. poseł Niedziałkowski, 2) Kepczyński.

Lwów-miasto: 1) b. poseł A. Hausner, 2) Talarak.

Okr. przemyski: 1) b. poseł Limanowski, 2) Głowacki.

Okr. stanisławowski: 1) Skątek.

Okr. rzeszowski: 1) b. poseł Chudy.

Kraków-miasto: 1) b. poseł E. Bobrowski, 2) b. poseł Marek.

Kraków podmiejski: 1) b. poseł Daszyński, 2) b. poseł Kwapiński.

Okr. sosnowiecki: 1) b. poseł Stańczyk.

Okr. katowicki: 1) b. poseł Biniszkiwicz, 2) socjal. niemiecki Peszka, 3) Rubin.

Okr. królewskiej-Huty: 1) Sławik, 2) socjal. niemiecki Peszka, 3) Ludyga Laskowski.

Okr. cieszyński: 1) b. poseł Reger.

Okr. tarnowski: 1) red. A. Ciołkosz.

Listy te, jak widzimy, zawierają nazwiska zarówno byłych posłów, jak i innych działaczy robotniczych. W każdym razie nazwiska nie noszą charakteru bojowego w stosunku do rządu; odwrotnie — spotykamy wśród nich wielu starych pilsudczyków.

Blok prorządowy w Łodzi

Bezpartyjny blok współpracy z rządem prowadzi w Łodzi nadal energiczną akcję. W toku są narady z N. P. R.-owicami, która ze swego ramienia pertraktuje z prawicą tego samego stronnictwa. Równocześnie trwają narady z Resursą Rzemieślniczą. Dziś odbędzie się w Resursie zebranie, na którym powzięte zostaną uchwały w sprawie akcji wyborczej.

Z prowincji wojewódzkiej otrzymany wczoraj następujące wiadomości:

SIERADZ, 13 stycznia (telefonem). W dniu dzisiejszym odbyło się zebranie delegatów „Piasta”, zorganizowane przez zarząd powiatowy stronnictwa. Dyskusja ujawniła wielką rozbieżność zdań. Większość delegatów opowiedziała się zdecydowanie za przystąpieniem do bezpartyjnego bloku współpracy z rządem. Zaznaczyć należy, iż we wszystkich gminach powiatu sieradzkiego ukonstytuowały się lokalne komitety wyborcze bloku.

KONIN, 13 stycznia (telefonem). Na terenie powiatu konińskiego akcja wyborcza bloku współpracy z rządem zatacza coraz szersze kregi. Co tydzień odbywają się w soboty zebrania informacyjne delegatów komitetów gminnych. Nastroj wśród mas wyborczych wybitnie prorządowy. Jak donoszą ze Stupcy, w tutejszym powiecie zapoczątkowano energiczną akcję propagandową za blokiem.

BRZEZINY, 13 stycznia (telefonem). Na dzień dzisiejszy zwołany był w Będkowie wiec Stronnictwa Chłopskiego, zorganizowany przez niejakiego Pakulego. Przybyli dość licznie na wiec mieszkańcy okolicznych wiosek potępił stanowisko miejscowych działaczy stronnictwa chłopskiego i opowiedzieli się jednomyślnie za współpracą z rządem marszałka Pilsudskiego.

Katastrofalne ulewę we Włoszech.

4 domy zawały się wskutek obsunięcia się ziemi.

Rzym, 13 stycznia.

(Agencja Telegraficzna Express)

Z Włoch południowych donoszą o ulewach mających charakter katastrofalny. Pod Catancaro w jednej z wsi runęły 4 domy wskutek obsunięcia się ziemi podmytej przez ulewę. Kilka osób odniosło ciężkie obrażenia. Nadchodzi wiadomości o silnych burzach na morzu. Jedna łódź rybacka zatonała przy czym dwie osoby straciły życie.

Warszawski korespondent „Republiki” (W) telefonuje:

Deklaracja polityczna bezpartyjnego bloku współpracy z rządem Nr. 1 ukaże się ostatecznie w najbliższych dniach. Zwłoka w ogłoszeniu tej deklaracji wywołana została zbieraniem podpisów przedstawicieli różnych organizacji, związków i t. p. we wszystkich województwach.

P. Thuoutt bez przydziału.

Z Warszawy donoszą: Od dłuższego czasu toczyły się rokowania między przywódcami „Wyzwolenia” a p. Thuouttem o powrót tego ostatniego do stronnictwa. Rokowania te nie daly pozytywnego rezultatu.

Wobec tego p. Thuoutt prawdopodobnie do sejmu kandydować nie będzie.

N. P. R. ma Nr. 7.

Z Warszawy donoszą: Wczoraj zgłoszona została lista nr. 7 Narodowej Partii Robotniczej (NPR.), która miała ten sam numer w poprzednich wyborach sejmowych. Na czele empeerowskiej listy państwowej do sejmu figurują nazwiska: Maikowski Franciszek,

prezes zjednoczonych związków zawodowych, Nowakowski. Na liście senackiej b. senator Antoni Banaszak. Zwraca uwagę fakt opuszczenia na liście sejmowej dotychczasowych liderów sejmowych NPR, prawnicy, znanych nieraz z ówczesnych spraw sądowych, jak b. poseł Popieła i t. p. Lista ta należy do t. zw. N. P. R. prawnicy, której klubu w sejmie poprzednim prezesem był p. Popieła.

(—)

Kto kandyduje z listy 6

Warszawski korespondent „Republiki” (B.) telefonuje:

W jednym z pism łódzkich ukazała się wczoraj wiadomość, iż w głównej komisji wyborczej złożono listę Nr. 6, która ma być rzekomo listą socjalistów ukraińskich b. posła Wasyńczuka. Wiadomość ta jest mylna. Lista Nr. 6 złożona została przez Ukraiński narodny Sojuz (U. N. S.). Jest to stronnictwo ugodowe dawnych „chliborobów” dążących do zgodnego współżycia z ludnością polską. W dawnym sejmie stronnictwo to reprezentowane było przez 5 posłów z ks. Ilkowem na czele. Jednakże na obecnej liście figurują z tego samego stronnictwa nowi ludzie. Na pierwszym miejscu znajduje się adwokat ze Stanisławowa, dr. Seweryn Daniłowicz. Głównym terenem działalności partii U. N. S. jest województwo stanisławowskie.

Rząd polski oczekuje odpowiedzi na notę wysłaną do Kowna.

Warszawski koresp. „Republiki” telefonuje: Ze sfer zbliżonych do M. S. Z. dowiadujemy się, że delegat rządu polskiego p. Tarnowski, ten, który zawiązał notę polską do Kowna, pozostaje w dalszym ciągu w Kownie, oczekując na odpowiedź litewską, która natychmiast drogą telegraficzną zakomunikuje właściwym władzom.

Nadejścia odpowiedzi oczekiwać należy jeszcze w ciągu dnia dzisiejszego.

Kowno, 13 stycznia.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Piątkowe pisma kowieńskie podają wiadomość o przyjeździe naczelnika wydziału M. S. Z. z Warszawy, p. Adama Tarnowskiego z pismem ministra Zaleskiego do premiera Waldemarasa.

Kowno, 13 stycznia.

(Polska Agencja Telegraficzna)

„Ljetuvos Zinios” zamieszcza dziś obszerny artykuł p. t. „Rokowania z pomocą prasy”. Pismo zaznacza, że w odpowiedzi na oświadczenie Waldemarasa wobec prasy zaproponowano miejsce i termin rokowań. Rokowania nieurzędowe prowadzone są przez cały

czas i przy każdej sposobności; był w Kownie p. Kodź z „Kurjera Warszawskiego”. Zebrał on informacje o stanowisku sfer urzędowych kowieńskich i ogłosił je w piśmie polskim.

Następnie przybył do Kowna przedstawiciel PAT-a. Odwiedził on członków rządu i uzyskał wywiad z Waldemarasem. Zrozumiałe jest, że oświadczenie to interesuje teraz dyplomatów warszawskich. Od decyzji genewskiej minął już miesiąc i należy wyjaśnić, jak decyzja ta została przyjęta na Litwie i jak została ona przetrawiona. Nie należy się więc dziwić, że PAT szczegółowo podała oświadczenie to prasie polskiej. Rozpoczęło się żywe omawianie, które trwa dotąd. Do krytyki stanowiska Waldemarasa przyłączyła się prasa francuska. Streszczając artykuł „Tempsa” paryskiego w tej sprawie, dziennik litewski stwierdza, że półurzędowa francuska nieźle broni interesów Polski. Jeżeli stanowisko półurzędówki francuskiej uważać można za stanowisko naszych kontrahentów — to rozpoczęte w prasie układy nie powinny się zamienić w rokowania urzędowe.

W SALI MALINOWEJ GRAND-HOTELU

odbędzie się w dniu 20 stycznia

DOROCZNY WIECZÓR TAŃCUJĄCY

na rzecz Szkoły Rzemiosł dla Dziewcząt przy ul. Szkolnej № 24.

Pozostałe bilety są do nabycia w sklepie W. P. L. Kantora, w gmachu Grand-Hotelu.

Łódzkie Towarzystwo Elektryczne, Sp. Akc.

zawiadamia pp. odbiorców prądu, że stosownie do §§ 75, 80, 81, 82 i 98 uprawnienia rządowego № 12, ceny prądu, obowiązujące pp. odbiorców za miesiąc GRUDZIEŃ 1927 roku, obliczone na dzień 7 stycznia roku bież., wynoszą za jedną kilowatogodzinę

dla światła 96,17 gr.
dla siły 35,62 „

z opustami przewidzianymi w uprawnieniu rządowym. W zależności od terminów zapłaty oraz na zasadzie poszczególnych umów udzielane będą opusty dodatkowe.

Wstępne rozmowy

min. Twardowskiego z min. Heremesem.

Warszawski koresp. „Republiki” telefonuje:

Wstępne rozmowy szefów delegacji polskiej i niemieckiej do rokowań handlowych, rozpoczęte wczoraj o godz. 5 po południu będą kontynuowane w dniu dzisiejszym jutrzejszym.

Po uzgodnieniu ogólnej metody rokowań nastąpi podział delegacji na komisje. Prace komisyjne o ile nie załadnie niespodzianek, powinny się rozpocząć w początkach przyszłego tygodnia.

Za kilka dni po ukończeniu wstępnych rozmów podany będzie do publicznej wiadomości oficjalny komunikat.

Zmiana ustawy

o powszechnym obowiązku służby wojskowej.

Warszawski korespondent „Republiki” (B.) telefonuje:

Wczoraj w „Dzienniku Ustaw” ukazał się dekret Prezydenta Rzplitej, zmieniający przepisy ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej. Z olbrzymiego dekretu zacytujemy jako zmianę najważniejszą, że uczniom szkół średnich odroczenia służby wojskowej udzielane będą tylko do ukończenia 22 lat, akademikom zaś do ukończenia 23 lat (dotychczas do 26 lat).

B. naczelnik urzędu śledczego w Warszawie

zasiądzie w poniedziałek na ławie oskarżonych.

Warszawski korespondent „Republiki” (B.) telefonuje:

W poniedziałek, dnia 16 b. m. rozpoczną się w warszawskim sądzie okręgowym sensoryjny proces przeciw kierownikom warszawskiego urzędu śledczego z b. kom. Kurnatowskiem na czele, których p. Radosław Wojnicz oskarżył w znanych rewelacjach prasowych o współpracę z tymi, których mieli śledzić. Na rozprawę wezwano przeszło 80 świadków. Proces potrwa około tygodnia.

Pogrzeb ś. p. Osuchowskiego.

Warszawski koresp. „Republiki” telefonuje:

Dziś zrana o godz. 11 z Katedry św. Jana odbył się pogrzeb jednego z najzasłużniejszych synów Polski, znakomitego działacza, któremu sprawy oświaty zawdzięczają b. wiele ś. p. mecenasa Antoniego Osuchowskiego.

W pogrzebie wzięły manifestacyjny udział wszystkie organizacje oświatowe i akademickie stolicy.

Rząd reprezentował dyr. departamentu M. W. R. i O. P., p. Wacław Bałński, zaś p. Prezydenta Rzplitej — dyr. Dzieciotowski.

W pogrzebie wzięły również udział cechy i stowarzyszenia ze sztandarami.

Powódź zalała miasto w Brazylji.

Londyn, 13 stycznia.

Z Rio de Janeiro donoszą, że w stanie Minas miasto Arrasanahy zostało zupełnie zniszczone przez olbrzymią falę powodzi. W niedziele woda dochodziła do wysokości 10 metrów na ulicach. 6 tysięcy ludzi jest pozbawionych dachu.

Eksplzja amunicji w Japonji.

Osiemnastu robotników zginęło.

Londyn, 13 stycznia.

W Kurume w prowincji Kyushu w Japonji nastąpiła wczoraj straszliwa eksplozja w fabryce amunicji. 18 robotników poniosło śmierć na miejscu. Dotychczas z pod gruzów wydobyto 12 trupów.

— „New York Herald” donosi z Asbury Park w stanie New-Jersey, że pożar zniszczył tamtejsze kasyno. Szkody obliczają na 580 tysięcy dolarów.

— Rokowania, prowadzone w celu zawarcia układu, dotyczącego zaprowadzenia linii komunikacyjnej powietrznej między Francją i Hiszpanją, doprowadziły do ustalenia tekstu układu, który będzie przedłożony do aprobaty obu rządów.

Mieszczañstwo odrodzone.

Wczorajsze pisma ogłosiły komunikat o zawiązaniu w Łodzi wyborczego Bloku mieszczańskieg. Nie przesądając jeszcze ani roli ani przyszłego rozwoju tego właśnie bloku, chcielibyśmy przy okazji poruszyć sprawę mieszczaństwa wogóle.

Znaną jest rzeczą, że rozkład i upadek Polski w końcu XVIII wieku przypisać należy przede wszystkim odsunięciu mieszczaństwa od wszelkiego udziału w rządach państwowych. Podczas gdy na Zachodzie od początku nowych wieków miasta odgrywały w rozwoju społeczno-politycznym coraz większą rolę, podczas gdy one tworzyły złoza bogactwa narodowego i wykazywały znaczną inicjatywę państwową, Polska planowo jakgdyby likwidowała zaczątki rozwoju miejskiego i doprowadziła do kompletnego upadku handlu i rzemiosła (o przetrwaniu w owych czasach nie można jeszcze mówić). Można powiedzieć, że przeszliśmy od państwa rolniczo-feodalnego do ustroju przemysłowo-liberalnego nieomal bez żadnego okresu pośredniczącego. W ciągu stulecia niewoli mieszczaństwo nie zdążyło okrzepnąć, stworzyć własnej ideologii ani zdobyć należytej placówki gospodarczej. Problemy przemysłowe były już rozwinięte w Polsce w całej pełni, a wraz z nimi zagadnienie proletaryzacji mas, gdy dopiero co uwłaszczano chłopstwo i nie tknięto jeszcze sprawy reformy rolnej.

Nic też dziwnego, że od r. 1918 mieszczaństwo, jako czynnik polityczny nie odegrało żadnej roli, z wyjątkiem może kresów zachodnich, gdzie stosunki były nieco odmienne. Widzimy, że w ciągu pierwszego lat dziesiątki znajdowało się ono pod wpływami narodowej demokracji, organizacji wszechświatowej, pozbawionej zmysłu zagadnień miejskich i będącej właściwie raczej odbiciem poglądów niedojrzałego średniego ziemiaństwa. Dla mas proletariackich mieszczaństwo było czemś obcym i wrogiem. Nędza wojenna wytworzyła specjalną demagogię t. zw. „paskarstwa“, które trwały w Polsce przez wiele lat. Każde posiadanie uważane było nieomal za przestępstwo. Podczas gdy wielkie życie gospodarcze było zupełnie podcięte, musiało się ono z konieczności redukować do drobnego handlu i wytwórstwa. Robotnik i inteligencja zawodowa umierały z głodu. Jedynie sklepikarz, rzeźnik, plekarz, krawiec, szewc zarabiali, trudno bowiem obyć się bez jedzenia i ubrania. Ich koniunktury gospodarcze tak radykalnie odbijały się od powszechnego kryzysu, że musiała wytworzyć się dokoła nich psychoza zawiści; stworzono pojęcie „paskarstwa“, które trzymało się przez wiele lat i było znakomitym konikiem, na którym mogła dowoli jeździć demagogia nie tylko partji, ale i rządów... Nikt nie umiał dopatrywać się powodów drożyzny w obiektywnych warunkach historyczno-ekonomicznych, nikt nie śmiał zadrasnąć wielkiego producenta, zabierającego się do montowania warsztatów po wojnie, ale każdy widział wzrastające z dnia na dzień ceny w małym sklepiku, do którego musiał zaglądać codziennie. Dalszym rezultatem takiej polityki była cała nonsensowna akcja t. zw. „walki z lichwą“, która prócz pensji dla urzędników i terenu łapownictwa nie dała żadnych rezultatów.

Jeszcze bardziej typowe było prześladowanie handlu pieniądzem. Wskutek nieudolnej polityki finansowej rządu, wskutek braku zaufania do nas za granicą, waluta polska znalazła się na huśtawce inflacji. Wymyślono wówczas teorię, skrupulatnie zresztą podtrzymywaną przez rządy, że powodem spadku waluty jest ...czarna giełda. Mały kupczyk, biegnący od bramy do bramy z paczką dolarów w cholewie buta wstrząsał, rzekomo, podstawami waluty. Podczas gdy należało przepędzić gdzie pieprz rośnie ministra finansów, urzędowało się po ulicach obławy na ludzi i pakowało się ich do kozy. Przypominamy sobie, że po pewnej takiej ulicznej obławie, gdy kilkudziesięciu „giełdziarzy“ siedziało pod kluczem, rozmawialiśmy z komendantem policji.

— Panowie upraszczacie sobie robotę — powiadamy — otaczacie kordonem policji całą ulicę, rewidujecie wszystkich, a skoro ktoś ma przy so-

bie 2 dolary, pakujecie go do aresztu. Lepiej jest wsadzić od razu całe miasto, a później wypuszczać tylko tych, którzy wykażą swą niewinność... A gdzie prawo, gdzie wolność osobista, gdzie konstytucja?

— Ależ panie — zachnął się urzędnik — przecież my łapiemy zbrodniarzy. Te gryzonie walutowe zabijają państwowe finanse.

— A mnie się zdaje — dorzucił jeden z kolegów - dziennikarzy z boku — że te „gryzonie“ ratują Polskę od głupstw, robionych właśnie przez ministrów... Gdyby nie dolary, znajdujące się w „czarnym“ obrocie, zamaryłyby resztki naszego gospodarczego życia!...

Demagogja dzisiaj w poważnej części ustąpiła. Wraz z ogólną poprawą stosunków, nastąpiło uspokojenie nerwów i unormowanie pojęć. Nawet słowo „paskarz“ jest już dziś w złym tonie i ma posmak brutalnego przeży-

ku. Ludzie rozumieją, że albo dążymy do socjalizmu i wtedy wymianę i produkcję prywatną trzeba zastąpić przez plan państwowy, albo też trwa ustrój obecny i wtedy nie można zabijać jego normalnych objawów.

Po tym stanie rzeczy musi obudzić się normalna myśl mieszczańska. Jest ona, jak i na całym świecie liberalno-konserwatywna z początku, później, w miarę rozwoju gospodarczego — radykalna. Stwarza równowagę społeczną na pomiędzy masami proletariackimi a wielkim kapitałem. Są to, zresztą, rzeczy socjalnie bardzo gruntownie zbadane i wyświetlone. Nie ulega kwestji, że w tym kierunku właśnie i dążymy, choć niestety trochę zbyt późno. Zwrot do problemów gospodarczych oraz uwolnienie się od mentalności szowinistycznej — oto pierwsze objawy. Będzie ich więcej i nie dadzą na siebie długo czekać...

Czesław Oltaszewski.

Berlin zmienił się zupełnie. Niema już dawnej pychy, zachłanności i pedanterji koszarowej. Obok wielkiego rozmachu gospodarczego rozkwita życie intelektualne.

Berlin, w styczniu 1928 r.

W dobie obecnej, gdy fala, idąca z głębi rozsądku narodów, nawołuje ludzkość do pokoju i pokój ten staje się coraz bardziej do pomysłenia, w dobie tej zainteresowanie sąsiadami przestaje być prywatnym upodobaniem jednostek, staje się nieomal obowiązkiem, bo jest jedyną drogą, prowadzącą do tego celu — pokoju. Bo paradoksem jest, że tylko ci, którzy się nie znają, mogą czuć wzajemną ku sobie sympatię; jedną z prawd najstarszych i niczem nie dających się obalić jest, że wszystko zrozumieć, to wszystko wybaczyć, zrozumieć zaś można jedynie poznawszy.

Sąsiadem tym, o którym mówić tu zamierzamy, są Niemcy, ściślej powiedziawszy Berlin.

Wobec Berlina odczuwaliśmy niechęć ogromną, opartą nie tylko na podstawach dziejowych, ale i na różnicy usposobienia, na odrzucie do ducha pruskiej pedanterji, pychy i zachłanności. Obecnie jednak, gdy duch pruski w tej rażącej postaci zduszony został, spoglądamy nieufnie w stronę Berlina i zapytujemy, cóż zajęło miejsce jego w życiu niemieckim, w życiu stolicy? I wszyscy prawie popadamy w błąd zbyt szybko, gwałtownie, że stwarzania sobie sądu.

Wydaje się nam bowiem na widok niektórych manifestacji zewnętrznych, że nie zanikł bynajmniej duch niemieckiego militarysty i twierdzić jesteśmy zdolni, że nic a nic się tam, w Berlinie, nie zmieniło.

A jednak tak nie jest. Bezwzględnie nurtuje jeszcze w pewnych kołach myśli rewanżu i zagarnięcia hegemonji w Europie, bezwzględnie są jeszcze elementy czekające jedynie na rozkaz, aby ślepo go słuchać, ale koła te władzy nie mają, mieć jej już nie będą, demonstrują

nazewną, gdzie mogą, wzbudzają fałszywe sądy o nieustępliwym militarystyce niemieckim, ale na tem się ich rola kończy.

Bliższa już prawdy jest opinja, jakoby Niemcy, a szczególnie Berlin, popadł w krańcowy amerykańizm. Rzeczywiście sfery przemysłowe i pewne środowiska młodzieży pochłonięte zostały przez falę, idącą z za oceanu, i stworzyły sobie nowego bożka — pieniądza. Ci ludzie, te dążenia nadały Berlinowi zewnętrzny jego charakter obecny, zamieniły go w miasto świetnej reklamy, samochodów, dancinów i kinematografów.

Nie wolno jednak sądzić z tych pozorów o istotnym życiu tego miasta. Jest ono bowiem nieuchwytnie, jak synteza wszelakiego życia, różnorodne i bogate gdyż składa się na nie nieskończenie wiele czynników. Nie wolno nam zapominać, że Niemcy byli zawsze, pomimo swego militarysty i biurokratyzmu, narodem filozofów, narodem nauki i techniki.

Kto przygląda się bacznie, jak dzwignął się Berlin z upadku wojennego i inflacyjnego, ten musi nabrać szacunku dla ogromnej energii i pracowitości tego narodu, a kto znalazł czas, aby śledzić z bliska życie towarzyskie i artystyczne, staje w zdumieniu przed ogromną mocą zagadnień, nurtujących tych napozór tak spokojnych i zmaterjalizowanych, ociężałych Niemców. Przypatrzmy się, a zobaczymy, że wszystkie najnowsze dążenia naukowe znalazły swój początek w Niemczech, lub przez Niemców zostały podchwyczone i pogłębiane, zobaczymy, że teatr niemiecki przoduje teatrom Europy zachodniej, że produkcje filmowa przewyższa całą zachodnio-europejską produkcję, że dziennikarstwo niemieckie wyróżnia się dodatnio

że literatura obfituje w dzieła wielkiej wagi, że nowe kierunki w malarstwie tu znajdują najpierw uznanie, że pacyfizm wreszcie nigdzie nie ma tak wielu zwolenników i ludzi gotowych do jaknajwiększych ofiar, jak tutaj właśnie. A wszystko to znajduje naturalnie wyraz w życiu stolicy niemieckiej, która poza dancinami posiada koncerty, odczyty, zebrań politycznych, bujne życie intelektualne.

Wojna, klęska, inflacja, przeorały niwę życia berlińskiego; wre i kipi ono, stwarzając nowe wartości, które i nam przydać się mogą.

K. Z.

Katastrofa lotnicza w Ameryce.

Pilot i pasażerowie porozrywani na strzępy.

Nowy Jork, 13 stycznia.

Amerkański jednopłatowiec pasażerski, który wyleciał w niedzielę z Mineala na Long Island do Buffalo z trzema pasażerami i nie zjawił się na placu lotniczym w Buffalo, został obecnie odnaleziony na jednym z pól farmerskich, zupełnie rozbity. Trzej podróżni i pilot zostali fatalnie porozrywani. Katastrofa nastąpiła prawdopodobnie wskutek gęstej mgły.

Pożyczka Ligi narodów dla Portugalji.

Paryż, 13 stycznia.

(Agencja Telegraficzna „Le Press“)
Rząd portugalski chce przeprowadzić plan stabilizacyjny waluty zwrócić się do Ligi narodów o przyznanie pożyczki zagranicznej w sumie 12 milionów funtów szterlingów. Z Genewy donoszą, iż z ramienia komitetu finansowego Ligi narodów w najbliższym czasie uda się do Lizbony specjalna komisja która przeprowadzi kontrolę polityki finansowej i sytuacji gospodarczej Portugalji. Od wyniku prac tej komisji zależne jest udzielenie Portugalji pożyczki.

— W dniu 15 b. m. b. premier Venizelos udał się do Paryża, a następnie do Londynu. Podróż tej przypisują ważną misję polityczną.

— Z niezwykłym zainteresowaniem komentuje prasa berlińska wiadomość o mającym nastąpić w miesiącu lutym spotkaniu rumuńskiego ministra spraw zagranicznych Titulescu z niemieckim ministrem spraw zagranicznych Stresemannem. Spotkanie odbędzie się w Berlinie.

Minister niemiecki oskarżony o współdziałanie z zamachowcami.

Berlin, 13 stycznia.

Przed sądem apelacyjnym w Berlinie rozpoczął się wczoraj proces polityczny w który zamieszany jest jeden z ministrów niemieckich Keudela. Jeden z powodów, niejaki Treskow poddany został bojkotowi towarzyskiemu swych przyjaciół politycznych z prawicy ponieważ nie chciał współdziałać w pracach nad zamachem stanu zamierzającym do obalenia republiki. Do osób które o-

głosiły bojkot Treskowi należał również minister Keudela a podczas tworzenia obecnego gabinetu okoliczność tę wysuwano jako argument obciążający republikańską lojalność Keudela. Między innymi kanclerz Marx wystąpił w Reichstagu przeciwko Keudelowi. Mimo iż rozprawa w pierwszej instancji wypadła na korzyść Keudela kanclerz Marx nie odwołał swych zarzutów czekając na wyniki rozprawy apelacyjnej.

CASINO

Dziś i dni następnych!

Dziś i dni następnych!

Monumentalny arcyfilm polski z dziejów bohaterskich bojów legionów o niepodległość p. ł.

Mogła Nieznanego Żołnierza

na tie głośnej powieści Andrzeja Struga.

Realizacja Ryszard Ordyński.

W rolach głównych **Marja Malicka i Jerzy Leszczyński**

Epopea homeryckich walk I brygady. — Dzieje wzruszającej miłości, złożonej na ołtarzu ojczyzny. Nieskończone szeregi wojsk polskich pod wodzą marszałka JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO.

Najpotężniejszy z dotąd realizowanych filmów polskich.

Orkiestra symfoniczna pod batutą p. Leona Kantora.

Początek seansów o godz. 1.30.

Od godz. 1.30 do godz. 3-ej **cena 50 gr. 1 zł.** wszstkich miejscBande fałszerzy pieniędzy
ujęto w Monachium.

Berlin, 13 stycznia.

(Agencja Telegraficzna Express)

W Monachium wykryto bandę fałszerzy podrabiających monety 2, 3, i 5-markowe. Znalaziono u fałszerzy formy do odbijania tych pieniędzy ale niewiadomo czy fałszywe monety już są w obieg.

Antysemityzm w szkołach
sowieckich

szerzy się gwałtownie.

Ryga, 13 stycznia.

(Agencja Telegraficzna Express)

Pisma sowieckie zamieszczają okólniki komisarzatu oświaty w Moskwie, który stwierdza, że w szkołach sowieckich nastroje antysemickie spotęgowały się do wielkich rozmiarów. Szczególnie na Ukrainie młodzież w niesłychanie brutalny sposób obchodzi się z kolegami żydami uniemożliwiając im chodzenie do szkoły. Okólnik żąda aby personel pedagogiczny urządził wykłady wykazujące szkodliwość antysemityzmu.

Otwarcie parlamentu
w Hiszpanii.

Madryt, 13 stycznia.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Przewodniczący zgromadzenia narodowego Yanguas oświadczył, że plenarne posiedzenia zgromadzenia rozpoczyna się w poniedziałek. Zgromadzenie przeprowadzi przedewszystkiem na życzenie rządu dyskusję na temat całości kształtu zagadnień gospodarczych. Następnie zajmie się ono sprawą reformy wyższych uczelni. W końcu swego oświadczenia Yanguas zaznaczył, że rada ministrów przyjęła ostatnio szereg projektów, wysuniętych przez zgromadzenie m. in. projekt w sprawie dziedziczenia ustawowego.

Rekonstrukcja gabinetu niemieckiego.

Minister wojny Gessler ustępuje.

Berlin, 13 stycznia.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Prasa ogłasza dłuższe komentarze, omawiające sprawę ewentualnego ustąpienia ministra Gesslera. Zbliżone do partii ludowej „Deutsche Allgemeine Zeitung”, podkreśla, że zamiar dymisji ministra Gesslera nie pozostaje w prawie żadnym związku z motywami natury politycznej, jednakże sprawa następstwa jest ściśle związana z problemami polityki koalicyjnej, jak niemniej z zagadnieniami natury ogólno-politycznej. Dziennik przypomina, że w swoim czasie, kiedy ustąpienie ministra Gesslera było kwestią aktualną, niemiecka partia ludowa wystąpiła z żądaniem, aby teke ministra Reichswehry oddano jednemu z jej członków, podając jako uzasadnienie tego roszczenia, iż, w czasie rokowań o utworzenie obecnego gabinetu, niemiecka partia ludowa zrezygnowała dobrowolnie z teki ministerstwa komunikacji. Zbliżona do ministra Stresemanna „Taegliche Rundschau” podkreśla również, że należy się tym razem liczyć z faktycznym ustąpieniem ministra Gesslera i ze zmianą personalną na stanowisku ministra Reichswehry.

„Vorwärts” wyraża przypuszczenie, że min. Gessler po zlikwidowaniu afery z tow. filmowem „Phoebus” uznał chwilę obecną za stosowną do zrealizowania pierwotnego swego zamiaru. Ustąpienie min. Gesslera w obecnej chwili jest dla rządu niemieckiego niemiłe, ponieważ trudno będzie znaleźć następcę, który zdecydowałby się objąć spuszczoną po min. Reichswehry. Nie dziw więc, że miarodajne koła, jak to wynika z inspirowanego widocznym telegramu „Tele-

graphen Union”, życzyłyby sobie, aby min. Gessler poprzestał narazie na dłuższym urlopie. Demokratyczny „Berliner Tageblatt” stwierdza z naciskiem, że zamiar ustąpienia min. Gesslera jest następstwem nie tylko złego stanu nerwów ministra, lecz również następstwem decyzji, powziętej w związku z ogólną sytuacją wewnątrz - polityczną. „Berliner Tageblatt” zwraca uwagę, że w najbliższym czasie rozpocznie się w Reichstagu zapowiadana od dawna dyskusja, w czasie której min. Reichswehry oczekiwac musi ostrych ataków ze strony opozycji, a zwłaszcza ze strony socjalistów. Opozycja, z jaką się spotka budżet Reichswehry w czasie narady państwa Rzeszy i rewelacje w związku z aferą subwencji dla tow. filmowego „Phoebus”, a wreszcie ostatnia niemiła afera z wykryciem transportu broni w porcie kilońskim, która doprowadziła do ostrej scysji między ministrem Reichswehry a urzędem spraw zagranicznych, zadecydowały o tem, iż min. Gessler powziął zamiar podania się do dymisji.

Berlin, 13 stycznia.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Komisja oświatowa Reichstagu przyjęła na swem wczorajszym posiedzeniu paragraf 13 ustawy szkolnej, regulującej sprawę nadzoru szkolnego nad szkołami powszechnymi. Paragraf ten zawiera m. in. postanowienie, że ilość duchownych w danej szkole nie może przekraczać liczby pozostałych nauczycieli. Nadzór nad wszystkimi szkołami przysługuje wyłącznie państwu. Kontrolę zaś nad nauczaniem religii paragraf ten oddaje delegatom zrzeszeń religijnych.

Francja potępia wojnę zaczepną.

Odpowiedź Brianda na propozycje amerykańskie.

Paryż, 13 stycznia.

Odpowiedź Kelloga na ostatnią notę Brianda w sprawie potępienia wojny, stwierdza, że między Francją a Stanami Zjednoczonymi osiągnięta została zgoda co do wielostronnego charakteru proponowanego traktatu, zauważa jednak, że procedura, zaprojektowana przez Brianda, a polegająca na tem, że Francja i Stany Zjednoczone podpiszą najprzód traktat, który byłby następnie przedstawiony do zaakceptowania przez inne państwa, stawiałaby te państwa wobec traktatu ostatecznego, który mogłyby być dla nich niemożliwy do przyjęcia. W konsekwencji Kellog proponuje, aby oryginalna formuła Brianda, wysunięta w czerwcu ubiegłego roku, przewidująca bezwarunkowe potępienie wszelkiego rodzaju wojny jako instrumentu polityki narodowej, stała się przedmiotem wstępnych dyskusji z innymi wielkimi mocarstwami, celem zawarcia paktu i

układu na warunkach zaproponowanych przez traktat. Jeśli Francja zgodziła się na to, Kellog proponuje, aby Francja i Stany Zjednoczone przesyłały Anglii, Niemcom, Włochom i Japonii tekst propozycji oryginalnej Brianda, podkreślając, iż dyskusje wstępne nie mogłyby się rozpocząć między wspomnianymi państwami do czasu zawarcia ostatecznego układu między Francją a Stanami Zjednoczonymi.

Paryż, 13 stycznia.

„Petit Parisien” podaje, że Briand przesyła Kellogowi odpowiedź na jego ostatnią notę, w której wyjaśni, iż Francja chce ograniczyć się do potępienia w przyszłym pakcie jedynie wojny agresywnej, gdyż pakt ten ma być wielostronny, a nie dwustronny, jak pierwotnie proponowano, przez co sygnatarjusze jego nie mogłyby wystąpić przeciwko państwu napastniczemu i w konsekwencji wywiązać się ze zobowiązań

Restauracja i Kawiarnia

„TEATRALNA”

20. Narutowicza 20.

Tel. 22-05.

Dziś

i dni następnych!

Les Gil Blas

groteski taneczne z Folie Bergere w Paryżu

Jun. Constant Duo

danse mondain

Maria Vörös

tańce klasyczne

Wiera Sirotina

woddwillistka

J. Jeranska

tańce excentryczne

Program konferu: JÓZEF SŁAWSKI
TEATRALNA MAX BAND.

W NIEDZIELE 15-go stycznia

Zabawa towarzyska!

Stół szczęścia!

W soboty, niedziele i święta FIVE

O CLOCK TEA! Występy zespołu artystycznego z znakomitym duetem

Les Gil Blas na czelo

Z BRANŻY SAMOCHODÓW.

Znana w sferach automobilowych firm „Berson”, Narutowicza 16, wykazująca żywą działalność reklamową, wydaje sporadycznie imprezy popularyzujące się na modłę istic amerykańską. Do rak naszych dostały się reklamy wspomnianej firmy następującej treści:

WYBORY.

Zbliżają się wybory i każdy człowiek uświadomiony zdaje sobie sprawę z tego, że głos jego oddany być powinien na tego, kto najbardziej dba o jego dobro. Tworzą się grupy i zjednoczenia — jedynie w sferze automobilowej nie widać jeszcze żadnego poważniejszego zainteresowania, a nadszedł moment, kiedy należy sobie zdać sprawę, że człowiek sam jest słaby, natomiast „w jedności sła”. — a więc, wszyscy, jak jeden mąż głosujmy solidarnie na tego, który największe zasługi oddał branży! Kto się przyczynił do obniżenia cen opon? — „Berson”. Kto postada świeże wzmocnione opony „Michelin”? — „Berson”. Kto najtaniej sprzedaje części zamienne „Ford” i „Chevrolet”? — „Berson”. Kto ma najlepiej zaopatrzone skład w części „Ford” i „Chevrolet”? — „Berson”. Kto najtaniej sprzedaje dodatki i akcesoria? — „Berson”. Kto ma najlepszą obsługę? — „Berson”. Kto pomaga kredytem? — „Berson”. Kto ma dla klientów zawsze dobre słowo? — „Berson”.

Pamiętajcie więc, że przy zakupach głosować jednogłośnie na najlepszą firmę branży samochodowej i wybierając na waznego dostawcę wyłącznie firmę „Berson”.

Jener. Repr. „BERSON”, M. Rozenal i Cł. Tenenblum, Łódź, Telefon 28-30, Narutowicza 16.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

SZATANSKA WRENA
Zobliżone karczołki
Ciepła i ciepła
W 1923. S. 1. 1. 1.

Najb. szy szlagier

GRAND-KINA.

STYCZEŃ

14

Sobota

Dziś: Hilarego B. W.
Jutro: Pawła I-go Pusteln.

Wschód słońca o g. 7.39
Zachód słońca o g. 3.51
Wschód ksi. o g. 00.00
Zachód ksi. o g. 11.03
Długość dnia: 8.02
Przybyło dnia: 00 ~

Dziś i jutro

można sprawdzić spisy wyborców

Prasa poznańska cytuje nieprawdopodobne wprost „kryminały”, przepisywane listy wyborcze w Poznaniu.

Nazwiska osób uprawnionych do głosowania są przeważnie przekreślone, imiona pozmienniane, określenia zawodu dowolne.

Prócz tego opuszczono cały szereg nazwisk obywateli zdawna w Poznaniu zamieszkałych.

Jeżeli dzieje się tak w Poznaniu, gdzie tradycje ścisłości i metody niemieckie są jeszcze żywe, to napewno nie inaczej jest w Łodzi.

Nedokładności takie będą miały jako skutek pozbawienie wielu obywateli możliwości głosowania.

A przeciwdziałać temu łatwo.

Znaleźć chwilę czasu, by pójść do właściwego biura wyborczego i sprawdzić, czy na liście zamieszczono rzeczywiste nazwisko i imię wyborcy, bez jakiegokolwiek zmiany czy pomylki.

W ten sposób unikniemy pozbawienia niejako prawa wyborczego.

Delegacja robotników żydowskich

u p. prezydenta Ziemięckiego.

Do p. prezydenta Ziemięckiego zgłosiła się delegacja w osobach radnych dr. Szyfmana, p. Holenderskiego i p. Wolńskiego w sprawie całego szeregu postulatów ludności robotniczej żydowskiej.

Delegacja poruszyła sprawę subsydjów dla kulturalnych instytucji robotniczych i szkół, utworzenia miejskich klubów, oraz przyjmowania robotników żydowskich do robót sezonowych.

P. prezydent Ziemięcki w odpowiedzi oświadczył, że wszystkie te postulaty będą przychylnie rozpatrzone przez magistrat i w miarę możliwości zrealizowane przez wniesienie odpowiadających im pozycji do budżetu miejskiego.

Również obiecał p. prezydent Ziemięcki, iż przedstawiciel kooperatywy budowlanej „Naprzód” wejdzie w skład komitetu rozbudowy miasta, jak również omawiana będzie sprawa dostarczenia tej kooperatywie placów pod budowę domów. (b)

Spór o kościół.

Do kogo należy nieruchomość przy ul. Podleśnej. Ksiądz Marks podarował ją diecezji rzymsko-katolickiej.

Pierwsze parafie marjawickie w kraju z powodu trudności administracyjnych czynionych pierwotnie przez władze rosyjskie do roku 1912 nie mogły się ukonstytuować legalnie, wobec czego wszystkie kościoły i nieruchomości nabywane i budowane za pieniądze parafian były zapisywane na nazwiska księży.

Fakt ten miał miejsce również i w parafii marjawickiej w Łodzi. Nieruchomość przy ul. Podleśnej 22, na której znajduje się kościół i budynki parafii, została zapisana na imię ks. Edwarda Marksa.

W roku 1913, już po wydaniu prawa o legalizacji marjawitów, ks. Marks na ogólnym zebraniu podpisał protokół stwierdzający, iż nieruchomość ta jest własnością parafian i zobowiązał się o-

ba kościoły łódzkie przepisać na rzeczywistych właścicieli.

Wobec tego, iż parafia nie posiadała dostatecznych środków do zawarcia aktu sprzedaży (opłaty alienacyjne wynosiły 5 proc.), ks. Marks przez pełnomocnika swego ks. Rytyła sporządził akt darowizny na rzecz parafii. Darowizna ta, aczkolwiek zupełna i nieprzewidywana przez prawo, uzyskała w 1914 roku zatwierdzenie b. rosyjskiego ministerstwa spraw wewnętrznych.

I oto na mocy tego aktu w łódzkim wydziale hipotecznym sporządzono wniosek o przepisanie tytułu własności tej nieruchomości na rzecz parafii. Wniosek został jednak zawieszony, nie z powodu braku zatwierdzenia darowizny przez władze administracyjne rosyjskie lecz z innych powodów, które nie zostały do-

statecznie wyświadczone, wobec ewakuacji władz rosyjskich.

W dniu 5 maja 1926 roku zgłosił tedy ks. Nowicki jako plenipotent ks. Marks wniosek przekreślenia darowizny z powodu niewykonania przepisania tytułu własności. Wniosek ten został uwzględniony, a równocześnie na mocy decyzji wydziału hipotecznego nieruchomości przy ul. Podleśnej 22 przepisana została na parafię rzymsko-katolicką. Stało się to na mocy nowej darowizny dokonanej przez ks. Marksa.

Ciekawa ta sprawa znalazła się w dniu wczorajszym na wokandzie wydziału cywilnego sądu okręgowego w Łodzi. Powództwo zgłosiła parafia marjawicka, uważając iż ks. Marks nie miał prawa sporządzenia aktu darowizny na rzecz rzymsko-katolickiej diecezji nieruchomości, która nie była jego własnością.

Rozprawie przewodniczył sędzia Ingwersleben w asystencji sędziów Honowskiego i Roszkowskiego. Poniedział powództwo w imieniu marjawitów adw. Kobyliński, który stwierdził, iż 74 parafian marjawitów na zebraniu w dniu 26 maja 1926 postanowiło przejść do kościoła rzymsko-katolickiego i oddać diecezji kościół i sporną nieruchomość. Uchwala ta jednak, powzięta bez udziału proboszcza i wbrew przepisom obowiązującym marjawitów, została zakwestjonowana przez drugie zebranie, jakie się odbyło przy udziale 139 osób pod przewodnictwem proboszcza Milkowskiego.

Na zasadzie powyższego, mec. Kobyliński prosił o unieważnienie aktu darowizny na rzecz diecezji rzymsko-katolickiej nieruchomości przy ul. Podleśnej i uznanie jej za własność parafii marjawickiej.

Wyrok w tej niezwykle ciekawej i charakterystycznej sprawie spodziewany jest w dniach najbliższych. As.

Doniosły wynalazek mechanika łódzkiego.

Jak się dowiadujemy, w ostatnich dniach jeden z mechaników łódzkich dokonał doniosłego wynalazku w dziedzinie kinematografii. Mianowicie skonstruował automat, uniemożliwiający zapalenie się taśmy filmowej i ułatwiający ogromnie obsługę aparatu projekcyjnego. Z chwilą zerwania się taśmy bowiem automat aparatu powoduje wyłączenie aparatu oraz zapala natychmiast światło na widowni.

Nazwisko wynalazcy na jego wyraźne życzenie zachowujemy narazie w tajemnicy. Zatrudniony on jest obecnie w jednym z kinoteatrów łódzkich w charakterze mechanika. Wynalazca zwrócił się już do urzędu patentowego w Warszawie, celem zarejestrowania automatu. (d)

Sześć lat więzienia
grozi członkom byłego magistratu
za szkody wyrządzone lasu w związku z aferą łagiewnicką.

Na wokandzie wydziału odwoławczego sądu okręgowego w Łodzi w dniu wczorajszym znalazła się słynna łagiewnicka afera „atramentowa” byłego magistratu.

Jak wiadomo, swego czasu starostwo łódzkie wystosowało skargę do sądu pokoju w Zgierzu przeciwko b. wiceprezydentowi miasta p. Wojewódzkiemu, b. ławnikowi Muszyńskiemu i przemysłowcowi Wiliamowi Grosmanowi o nie stosowanie się do zarządzeń władz, wzbranających wyrebu lasu na terenie Łagiewnik.

Sprawa ta odbyła się w dniu 9 listopada ubiegłego roku, przyczem WSZYSCY OSKARZENI ZOSTALI UNIEWINNIENI.

Przedstawiciel starostwa, mecenas Lewartowicz, wniosł odwołanie do sądu okręgowego, który sprawę tę rozważał wczoraj pod przewodnictwem sędziego Wyżnikiewicza.

Na przewodzie sądowym prokurator Stachowski domagał się ZMIANY KWALIFIKACJI CZYNU KARNEGO.

Na zasadzie artykułu 255 pociągniętym do odpowiedzialności: byłemu wiceprezydentowi Wojewódzkiemu, b. ławnikowi Muszyńskiemu i Grosmanowi, groziła jedynie kara grzywny, artykuły zaś 578 i 630, których zastosowania domagał się p. prokurator przewidywała karę OD ROKU DO SZESĆ LAT WIEZIENIA.

Rzecznik oskarżenia publicznego domagał się zmiany kwalifikacji czynu karnego, wychodząc z założenia, że dwaj oskarżeni byli urzędnikami na służbie publicznej i działalnością swą wyrządzili szkodę miastu.

Stanowisko prokuratora poparł mecenas Lewartowicz, który w dłuższym, treściwym przemówieniu dowodził, że miasto poniosło szkodę materialną przez wyrąb lasu oraz szkoda moralną wskutek tego, iż w Łagiewnikach miało powstać miasto - ogród.

Projekt ten nie został zrealizowany wskutek niszczycielskiej gospodarki oskarżonych.

Obroncy oskarżonych, adwokat Jasicki i Strohmaier oraz aplikant adwokacki Wiliamowski zajęli stanowisko przeciwne, dowodząc, że MIASTO NIE PONIOSŁO ŻADNEJ SZKODY

wskutek działalności Wojewódzkiego, Muszyńskiego i Grosmana. Sad po naradzie przychylił się do opinii prokuratora Stachowskiego i mecenas Lewartowicza.

W ten sposób wyrok sądu pokoju zgierskiego został uchylony, a sprawa łagiewnicka została przekazana śledztwu na zasadzie artykułów 578 i 630 K. K.

—d—

20 NARUTOWICZA 20

SPLENDID

20 NARUTOWICZA 20

Dziś powtórzenie premjery!
Niebywały przepych wystawy!

Arcydzieło wytwórni CINÉ ALLIANCE w PARYŻU
Mistrzowska realizacja A. Wolkowa.

„CASANOVA”

Król miłości, Bożyszczko kobiet, Ulubieniec tłumów,
Nikt mu się jeszcze nie oparł.

Bohater tysiąca i jednej przygody romantycznej.
Ostatnie słowo produkcji europejskiej

W roli tytułowej

Iwan Mozzuchin

Od godz. 1½ do godz. 3 cena wszystkich miejsc 50 gr. i 1 zł.

TEATR

MUZYKA / ZTUKA

TEATR MIEJSKI.

Dziś, w sobotę, dwa przedstawienia: o godz. 4 po południu „Peer Gynt” z Jerzym Woskowskim w roli tytułowej. Ceny popularne.

Wieczorem w dalszym ciągu „Tajfun” z Janem Boneckim w popisowej roli japończyka Tokeramto. Ceny niższe.

Jutro, w niedzielę, trzy przedstawienia: o godz. 12 w południe po raz przedostatni bajeczka świąteczna dla dzieci „Cioinka Buma i Bączka”;

o godz. 4 po południu po cenach popularnych ucieszna krotkowidła francuska „Kawiarenka” z Kaz. Szubertem;

o godz. 8.30 wieczorem po raz 39-ty „Kredo we koło”, stale zapelniające widowiska.

TEATR POPULARNY.

Dziś, w sobotę, po cenach najniższych o godzinie 4 po poł. świąteczny wodewil w 4-ach aktach „Krakowskie zuchy”; wieczorem o godz. 8.20 powtórzenie melodyjnej operetki „Gri-Gri” z pp. Zielińska, Jurdzińska, Piatkowska, Urońskim, Tatarakiewiczem, Moranowiczem w rolach głównych.

DZIS CLOU KARNAWAŁU.

A więc dziś humor królować będzie w pięknie dekorowanych salach Filharmonii na balu maskowym „Ochrony kobiet”.

Tradycyjne imprezy tej instytucji cieszą się wielkim powodzeniem, to też nie dziwnego, iż rozważona karnawałem Łódź mówi tylko o dzisiejszej maskaradzie, jak o bajce z tysiąca i jednej nocy.

Wtajemniczeni w plany organizatorów dzisiejszego balu twierdzą, że załami on swą pomysłowością wszystkie dotychczasowe, zarówno pod względem pomyslowych dekoracji jak i rozmaitych niespodzianek.

KONCERT VASA PRIHODA.

W czwartek, dnia 26 b. m. odbędzie się w Filharmonii 11-ty abonamentowy koncert mistrzowski, na którym wystąpi genialny skrzypek Vasa Prihoda. Nazwisko Vasa Prihoda mówi samo za siebie i reklamy żadnej nie potrzebuje. Artysta wybrał na koncert swój w Łodzi perły swego arcybogatego repertuaru. Przy fortepianie zasiadzie doskonały pianista Charles Cerne.

PIERWSZY GOŚCINNY WYSTĘP TEATRU WIELKIEJ REWJI.

Jutro, w niedzielę, odbędzie się w sali Filharmonii pierwszy gościnny występ artystów teatru wielkiej rewji i wystawiona będzie świetna rewja w 16-tu obrazach p. t. „Humor rządzi”. Tytuły tych obrazów są następujące: 1. Dziesięć żon maharadzy. 2. Pośliza. 3. Rossita. 4. Tańce rosyjskie. 5. Kto mnie pocałował. 6. Piosenki ludowe i podwórzowe. 7. Chopin w tańcach. 8. Barcelona. 9. Chcę mężczyzną być. 10. Dance moderne. 11. Rafalek. 12. Zakopane. 13. Kinowa mama. 14. Na majówce. 15. Piosenki ulicy. 16. Finał. Udział w rewji biorze około 25 osób. Początek przedstawień o godz. 8.30 wiecz. W poniedziałek drugie i ostatnie przedstawienie.

BAL W WOJEWÓDZTWIE.

Jak się dowiadujemy, wszystkie przygotowania do balu reprezentacyjnego są już ukończone. Salony województwa zostały bogato udekorowane; pozatem komitet, by umilić gościom pobyt na balu, przygotował cały szereg niespodzianek.

Jakie były ceny na wczorajszym targu.

Wczoraj na rynek łódzki sprzedawano: masło osetkowe 6.50—7.00 zł., śmietankowe 6.80—7.50, jajka 4.00—4.50, jajka skrzynkowe 3.80—4.20, śmietana słodka 2.80—3.10, śmietana kwaśna 3.00—3.50, mleko 45—50 gr., kartofle 14—18 gr., buraki 16—18 gr., marchew 20—24 gr., kapusta 5—6 gr., groch 1.00—1.40 zł., cebula 50—60 gr., suszone grzyby 16—18 zł., kura 5—10 zł., indyk 12—16 zł., gęś 10—14 zł., kaczkę 5—8 zł. (b)

W niedzielę dnia 15 b. m. o godzinie 11-ej przed południem odbędzie się w synagodze Domu Sierot, Północna 38 nabożeństwo żałobne dla uczczenia

B. P.

BYLI z Chasinów dr-wej HERMANOWEJ

na które uprzejmie zaprasza

ZARZĄD

Łódzkiego Żyd. Tow. Opieki nad Sierotami

Wampir ssął krwawicę naiwnych bezrobotnych, od których pobierał kaucje

Z Warszawy donoszą:

Co pewien czas ukazywały się w piśmie ogłoszenia tej treści: „Administratory, kasjerki, inkasentki, biurolistki z kaucją pos. ukiwaniami od zaraz do biura i t. d.”.

Reflektanci składający oferty bywali zapraszani na ul. Chmielną Nr. 49 do odnajmowanego od znanej artystki dramatycznej dwupokojowego lokalu, gdzie mieściła się redakcja czasopisma p. t. „Ilustracja przemysłu i handlu polskiego”.

której naczelnym redaktorem był Kazimierz Krzyżanowski, profesor szermierki, artysta-malarz i autor dramatu „Wampiry”.

Administracja tegoż czasopisma mieściła się przy ul. Krakowskie Przedmieście Nr. 30, gdzie jednocześnie było biuro kinematograficzne

„Wamp - Film”.

Od zgłaszających się kandydatów Krzyżanowski zależnie od zamożności, pobierał kaucje w wysokości od 250 do 3.000 zł.

Tydzień za tygodniem, miesiąc za miesiącem przechodziły, a czasopismo wspomniane nie ukazywało się. W lokalach tych były wstawione meble i przybory biurowe, kupione na raty lub na wksi. Tymczasem niektórzy z kandydatów zaczęli coraz częściej odwiedzać biura, będąc coraz bardziej zaniębniętymi o swe kaucje, na które w bardzo wielu wypadkach pożyczali pieniądze.

Gdy drzwi nie zamykały się od poszkodowanych, mniemany wydawca stał się coraz rzadszym gościem w biurach. Okazało się, że chcąc choć w części zaspokoić niektórych dłużników, zamieszczał on dalsze ogłoszenia i z pieniędzy wyludzonych od nowych ofiar częściowo regulował dawne pretensje.

Po upływie kilku miesięcy, chcąc uniknąć natrętnych wizyt dłużników Krzyżanowski przeniósł biura na ulicę Twardą Nr. 35 do sali tańca Zielenkiewiczza. Zgłaszający się tam nowi kandydaci lub dawne ofiary „Wampira” w wolnych chwilach od zajęć

urządzali tańce.

Ponieważ należności za meble, maszyny do pisania i t. p. urządzenia biurowe nie wpływały, przeto firmy zabrały te urządzenia i w ten sposób biuro zostało ostatecznie zlikwidowane.

Ratując się jednak ostatnimi wysiłkami Krzyżanowski wynajął czwarty i ostatni lokal na biuro przy ulicy Nowogrodzkiej Nr. 21, do którego zaczął ściągac nowe ofiary z ogłoszeń. W ten sposób 27 bezrobotnych (przeważnie kobiet) zostało zarwanych

na ok. 35.000 zł.

Ponieważ na bruku warszawskim „Wampirowi” trudno było już ukryć się, przeto

wyjechał do Łodzi.

gdzie w hotelu Manteuffla wynajął 2 pokoje na biuro. Po kilkumiesięcznej jednak egzystencji, nie mając gotówki na zaległe komorne, wyjechał, pozostawiając na zastaw swego akwizytora, Marwida. Sam z Łodzi

pojechał do Białegostoku.

gdzie również założył podobne przedsiębiorstwo.

Tymczasem w Warszawie poszkodowani złożyli skargę do prokuratora, na skutek której

aresztowano „Wampira”.

po miesiącu jednak zwolniono za poręczeniem trzech osób, z warunkiem, że co kilka dni meldować się miał w policji. Część wyludzonych pieniędzy pomysłowy przedsiębiorca „łokował”, jako gość w „Satyrze”, „Marsie”, „Pod Setką” i t. p. zakładach.

Oprócz kaucji pobierał on należności za artykuły reklamowe w mającem się ukazać czasopiśmie, którego wyszedł tylko

numer pierwszy i ostatni.

Wczoraj od godz. 9 do 16-ej w sądzie pokoju VIII okręgu rozważana była sprawa na tem tła. Klatka schodowa, przedpokój i sala posiedzeń szczelnie były zabezpieczone ofiarami, świadkami i ciekawymi.

W obronie poszkodowanych stanął adw. Litauer bronił adw. Kozłowski. Sąd po zbadaniu świadków i po wysłuchaniu przemówień obrońców postanowił sprawę odroczyć do czasu wezwania nowych świadków. Do oskarżonego jednak zastosowano areszt prewencyjny i wprost z sądu odprowadzono go do więzienia, gdzie pozostanie do czasu złożenia kaucji w sumie 3.000 zł.

Prośba Krzyżanowskiego, aby sędzia zezwolił pozostać mu na wolności jeszcze przez cztery dni, nie została uwzględniona.

SŁUCHAWKI TELEFUNKEN

dają idealny odbiór.

Jeneralne Przedstawicielstwo:

Polskie Zakłady „SIEMENS” S. A.

Warszawa, Foksal 18,

Tel. 30-31, 294-50, 29-16.

Sala Filharmonji

W niedzielę dnia 15 oraz w poniedziałek d. 16 stycznia o g. 8.30 wiecz.

Sala Filharmonji

TYLKO DWA
GOSCIENNE WYSTĘPY

TEATRU WIELKIEJ REWJI

Udział biorą najwybitniejsi artyści teatrów stolicy

MARJAN RENTGEN

Art. teatru „PERSKIEGO OKA”,
znakomity piosenkarz przy gitarze.

ANNA ZABOJKINA

Główna primabalerina.

JÓZEF REDO

Świetny artysta teatru „NOWOSCI”

Helena ZMICHOROWSKA

Znana artystka.

STEFANJA BETCHEROWA

Artystka teatru „PERSKIE OKO”

HALINA NARKIEWICZ

Artystka-tancerka

Przy fortepianie: Wiktor Sirota.

Program:

HUMOR RZĄDZI

Wielka rewja aktualna w 2 akt.
i 16 obrazach z prologiem.

1. Dziesięć żon Maharadzy. 2. Pośliza. 3. Rossita. 4. Tańce rosyjskie. 5. Kto mnie pocałował. 6. Piosenki ludowe i podwórzowe. 7. Chopin w tańcach. 8. Barcelona. 9. Chcę mężczyzną być. 10. Dance moderne. 11. Rafalek. 12. Zakopane. 13. Kinowa mama. 14. Na majówce. 15. Piosenki ulicy. 16. Finał.
Własne dekoracje. Konferuje: Marjan Rentgen. Balet z 14 osób.

Bilety z wczasu nabywać można w kasie Filharmonji codziennie od godz. 10 i pół do 2-ej oraz od godz. 4 do 7-ej wiecz.

RADJOPROGRAM

na sobotę, dnia 15 stycznia

PROGRAM STACJI WARSZAWSKIEJ.

11.20—12.45 — Transmisja uroczystości poświęcenia gmachu chemicznego Instytutu badań czego. 12.45—12.50 — Sygnał czasu i komunikat lotniczo - meteorologiczny. 12.50 — Komunikaty PAT-a. 15.00—15.20 — Komunikaty meteorologiczne i gospodarcze. 15.20—16.00 — Przerwa. 16.00—16.25 — Odczyt p. t. „Przygotowanie nauczyciela” (odczyt II z cyklu odczytów organizowanych przez min. W. R. i O. P.) — wygłosił dr. Paweł Sosnowski. 16.25—16.40 — Nadprogram i komunikaty. 16.40—17.05 — Odczyt p. t. „Gospodarcza działalność samorządu miejskiej (dział: „Samorząd”) — wygłosił prof. Stefan Dziwulski. 17.05—17.20 — Komunikaty PAT-a. 17.20—17.45 — „Radjokronika” — wygłosił dr. M. Stepowski. 17.45—18.55 — Program dla młodzieży. P. Stefan Łoś wygłosi pogawędkę p. t. „O czym się jeszcze nie mówiono”; b) Audycja harcerska z mu... i... w... w wyk. II warszawskiej drużyny. 18.55—19.05 — Komunikaty PAT-a. 19.05—19.15 — Komunikat lotniczy. 19.15—19.35 — Rozmaitości — wygłosił p. Ludwik Ławieński. 19.35—20.00 — Odczyt z cyklu „Portrety literackie” p. t. „Gustaw Danilowski” — wygłosił p. red. Zdzisław Debicki. 20.00—20.30 — Przerwa. 20.30 — Koncert wieczorny, transmisja z Poznania (muzyka lekka). W przerwie biuletyn „Messenger Polonais” w języku francuskim. 22.00—22.05 — Sygnał czasu i komunikat lotniczo - meteorologiczny. 22.05—22.20 — Komunikaty PAT-a. 22.20—22.30 — Komunikaty: policyjne, sportowe oraz nadprogram. Dziś rewja z udziałem artystów teatru „Nowości”. 22.30—23.30 — Transmisja muzyki tanecznej. 23.30—23.45 — Komunikaty PAT-a.

PROGRAM STACJI ZAGRANICZNYCH.

Berlin fala 483.9 m.
16.30 — Czytanie utworów Knigze'go. 17.06
19.00 — Koncert. 19.05 — Odczyt: „Surowe w życiu codziennym”. 19.55 — Odczyt: Walka o Nil”. 20.30 — Inszenizacja: „Burza na Pacyfiku” — Oskar Moehringa. 22.30 — Lekcja tańca i muzyka taneczna.
Bruksela fala 508.5 m.
17.00 — Muzyka taneczna z Dancingu St. Sauveau. 19.45 — Radjokronika. 20.15 — Transmisja koncertu z Leodjun.
Wiedeń fala 517.2 m.
18.00 — Akademia popołudniowa: śpiew, fortepian i wiolonczela. 19.00 — Odczyt Triad w filmie. 19.45 — „Piękna Helena” — operetka w 3-ach aktach Offenbacha. Następnie muzyka taneczna z grill-rooma hotelu Bristol.

Akuszerki w kleszczach

projektu nowej ustawy.

Departament Zdrowia opracowuje cały szereg ustaw, które mają na celu unormowanie stosunków w dziedzinie pomocy lekarskiej i pomocniczej. A więc opracowuje się ustawę o felczerach, a także i o położnych.

Co się tyczy tej ostatniej, to ustawa nowa określi dokładnie jakie wykształcenie minimalne upoważni położnicę do zajmowania się swoim zawodem. Wszelkie „babki” i pokatne akuszerki będą, w myśl nowej ustawy, surowo ścigane.

Jednocześnie ustawa upoważni ministerstwo spraw wewnętrznych do ustanowienia taksy dla położnej.

Diżury aptek.

Dziś w nocy diżurują następujące apteki: M. Lipca (Piotrkowska 193), E. Millera (Piotrkowska 46), W. Groszkowskiego (Konstantynowska 15), A. Perelman (Cegielińska 64), H. Niewiarowski (Aleksandrowska 37), S. Jan kielewicz (Stary Rynek 9), (b).

Precz z reglamentacją prostytutki!

Jest to metoda najbardziej fałszywa i niecelowa.

Walka z chorobami wenerycznymi winna być prowadzona drogą propagandy.

Opinie wybitnych działaczy społecznych i specjalistów na polu walki z nierządem.

Onegdaj „Republika” doniosła o tem że ministerstwo spraw wewnętrznych opracowało już projekt dekretu Prezydenta Rzplitej o walce z chorobami wenerycznymi. Odnosny projekt przewiduje również zniesienie reglamentacji nierządnic, które tem samem pozbawione zostaną hańbiącego piętna usymbolizowanego dotychczas w t. zw. czarnej książce.

Problem walki z chorobami wenerycznymi i prostytutką jest zagadnieniem ze społecznego punktu widzenia niezwykle doniosłym.

Na temat środków, któreby prowadziły do względnie przynajmniej ograniczenia szalonego rozwoju chorób wenerycznych ścierały się i ścierają dotychczas najróżnorodniejsze zdania.

Jednym z najbardziej przyjętych i uznanych przez społeczeństwo środków zaradczych stała się reglamentacja. Z biegiem jednak czasu okazało się, że najbardziej surowa kontrola nie jest w stanie zapobiec strasznej, społecznej klęsce, tembardziej, że na tle dzisiejszych stosunków społecznych reglamentacja okazała się złem, którego nie można zwalczyć żadnymi środkami sztucznymi.

Rząd widząc bezskuteczność reglamentacji, postanowił ją skasować. Czy zrobił dobrze czy źle — nie wiemy, okaże to dopiero przyszłość. Sprawa jest jednak ważna i dlatego oddajemy głos ludziom, których stanowiska społeczne są rejonami, że poglądy ich będą najistotniejszym wyrazem przekonania opinii publicznej.

P. St. Rapalski

wiceprez. miasta Łodzi.

— Sprawę zniesienia reglamentacji poruszyłem obszernie w swoim czasie, w roku 1922, w artykule zamieszczonym w „Łodzianinie” pod tytułem „W obronie upadłej kobiety”. W artykule tym, który wywołał wielkie zainteresowanie i za który zostałem pociągnięty do odpowiedzialności przez sąd okręgowy i nota bene uniewinniony, przedstawiłem całą grozę położenia upadłych dziewcząt.

Na sprawie sądowej ujawniła się cała

POTWÓRNOŚĆ SYSTEMU REGLAMANTACYJNEGO.

który wszak obejmuje pewną tylko część społeczeństwa — dziewczęta, podczas gdy istotni roznosiciele chorób t. j. mężczyźni nie są nim objęci. Z tego to właśnie względu socjaliści wszystkich krajów walczą o zniesienie reglamentacji, uważając ją za krzywdę i hańbę.

Oprzysiężmy się na przykładach. W państwach takich jak Finlandja, Szwecja, Anglja itd. w których reglamentacja prostytutek nieznana jest zupełnie, ilość osób chorych wenerycznie jest minimalna w stosunku do takich krajów jak Rosja przedwojenna, Francja, no i dotąd Polska.

Uważam więc, że zniesienie reglamentacji prostytutki w Polsce

NALEŻY POWIĄZAĆ Z WIELKIEM UZNANIEM

jako objaw kulturalnego postępu naszego kraju.

Jestem zdania, że miast reglamentacji należy wprowadzić stanowczo

PRZYMUS LECZENIA.

Choroby weneryczne powinny być tak samo ścigane i leczone jak inne choroby epidemiczne, tyfus, gruźlica, jaglica itd.

Należy prowadzić szeroką propagandę w społeczeństwie, uświadamiać je o grozie chorób wenerycznych, podobnie jak przeprowadza się kampanie gruźliczą i jagliczną. Doniosłe zadanie w tym kierunku ma samorząd, który akcję uświadamiania powinien szczególnie jaknajszerszej przeprowadzić wśród młodzieży.

Trzeba skończyć z fałszywym wstydem. Młodzież szkolna, szczególnie klas wyższych, powinna być dokładnie uświadamiana o niebezpieczeństwie cho-

rob wenerycznych. To właśnie wyda owoce i podobnie jak obecnie nikt nie ukrywa gruźlicy, tak samo wszyscy zrozumieją obowiązek leczenia chorób płciowych.

Przymus leczenia i to leczenia szpitalnego powinien być wprowadzony w całej rozciągłości. Wszystkie szpitale, miejskie i kas chorych są szeroko otwarte.

Na ukrywających natomiast chorobę, winny być nakładane jaknajsurowsze kary. Tym sposobem tylko zapełnimy tę lukę, jaka się wytwarza przy zniesieniu reglamentacji prostytutki.

P. Edward Rosset

nacz. wydziału statystycznego magistratu.

Ze wszystkich metod walki z prostytutką najbardziej fałszywą i niecelową jest reglamentacja. Ostrze jej zwraca się przeciwko prostytutce, a nie przeciwko przestępstwu.

Reglamentacja została wprowadzona po raz pierwszy we Francji za czasów Napoleona. Francja do dnia dzisiejszego pozostaje klasycznym wzorem praktyk reglamentacyjnych. Tymczasem choroby weneryczne szerzą się we Francji w zaskakujący sposób.

STATYSTYKA WYKAZUJE, ŻE CZTERY MILJONY FRANCUZÓW CHOROJE NA SYFILIS.

corocznie zaś choroba ta zabiera we Francji około 140 tysięcy istnień.

— Należy zerwać z metodą, która okazała się bezsilną w sprawie przeciwdziałania chorobom wenerycznym, a która piętnuje ofiary niedoli życiowej, skazując je na zagładę moralną.

W miejsce reglamentacji policyjnej powinna być wprowadzona reglamentacja sanitarna, obowiązująca w jednako-wej mierze mężczyzn i kobiety. W krajach, w których zniesiono reglamentację policyjną, stwierdzono

ZMNIJSZENIE SIĘ ILOŚCI ZACHOROWAŃ NA CHOROBY WENERYCZNE.

Zjawisko to daje się objaśnić tem, że zniesienie reglamentacji pociąga za sobą intensywniejsze dążenie do leczenia się.

Dr. Al. Margolis

ławnik wydziału zdrowotności publicznej.

— Uważam, że reglamentacja prostytutki była niezdrowym i niekulturalnym objawem naszego życia społecznego, a nadewszystko była zupełnie niecelowa.

Najlepszym tego dowodem, iż mimo surowych przepisów policyjnych, wiele kobiet uchyla się od kontroli, co stwierdzają liczne obławy policyjne. Jestem zdania jednak, że lekarskiego punktu widzenia, iż zarówno reglamentacja jak i jej zniesienie nie przyczynia się do zniesienia ilości zachorowań.

TO BOWIEM DOKONANE MOŻE BYĆ TYLKO DROGA UŚWIADOMIENIA I PROPAGANDY.

Natomiast przymus leczenia i docho- dzenie, jakie ma być z nim związane mogą wyjaść wręcz ujemne skutki. Ilość leczących się bowiem może się zmniejszyć z tej prostej przyczyny, że nie każdy chce być widzielnym, wyjawiać swe nazwisko i być narażonym na przykrości dochodzenia policyjnego.

W każdym razie uważam, iż po zniesieniu reglamentacji stan obecny nie zmieni się na niekorzyść. Czy się polepszy — niewiadomo, w każdym jednak razie nie pogorszy się.

Dr. Tomaszewicz

naczelnny lekarz kasy chorych.

— Jestem zdecydowanym przeciwnikiem wszelkiego przymusu — oświadczam na wstępie dr. Tomaszewicz — jdyz mojem zdaniem,

PRZYMUS NIGDY NIE PROWADZI DO CELU

i nie przynosi pożądanego rezultatu.

Droga walki z chorobami wenerycznymi jest drogą rozwoju kultury. Innej drogi nie widzę. Realizacja przymusu le- cznictwa i ewentualna izolacja chorych jest w dzisiejszych warunkach zupełnie niemożliwa zarówno ze względu na ilość szpitali jak i ilość chorych.

— W czasie mojej długoletniej pracy społecznej w Rosji doszedłem do przekonania, że

DALEKO WIĘCEJ ZROBIĆ MOŻNA ODPOWIEDNIĄ PROPAGANDĄ.

Jeżeli zaś chodzi o reglamentację, to była ona już kilkakrotnie wprowadzana i i zarzucana. I ona nie dawała nigdy pożądanego rezultatu. I tu jedyną drogą jest propaganda.

Z kolei zwracam się do dra Dobrowolskiego, którego opinia zasługuje na specjalną uwagę z tego względu że dzięki swemu stanowisku styka się on bezpośrednio z życiem półświatła i w dziedzinie walki z prostytutką zajmuje w Łodzi jeden z naczelnych posterunków.

Głos dra Dobrowolskiego jest zatem wyrazem opinii człowieka, który najlepiej zdołał poznać światła i cienie systemu reglamentacji, jako jednej z dróg walki z chorobami wenerycznymi.

Dr. Jan Dobrowolski

znany szermierz na polu walki z prostytutką.

Walka z prostytutką jako złem moralnym jest prawie niemożliwa. Trzeba ją zatem traktować jako walkę z chorobami wenerycznymi.

— Jestem przeciwnikiem reglamentacji. Jest ona bowiem niecelowa, ogranicza się bowiem do minimalnej ilości nierządnic, które dzięki niej pozostają w wyjątkowych warunkach pod względem prawnym. Reglamentacja jest pozatem instytucją poniżającą, która w dobie dzisiejszego liberalizmu

JEST PRZYKRYM ANACHRONIZMEM.

Praktyczne jej znaczenie jest kroplą w morzu. Rejestracja, jak już wspomnia-łem ogranicza się do minimalnej ilości kobiet, większość natomiast nierządnic jest nieuchwytna, i ta większość jest w pierwszym rzędzie rozsądnikiem zarazy.

Przymus leczenia praktycznie jest niewykonalny. Zastanawiam się właśnie w jaki sposób zamierza rząd odnośne przepisy realizować i jak je należy właściwie rozumieć. Przecież nie można nikogo zmuszać do tego, aby się leczył, skoro sam tego sobie nie życzy. Inna jest sprawa, jeśli chodzi o rozszerzanie zarazy. W tym wypadku należy zastosować sankcje karne, zwłaszcza, jeśli chodzi o zarażanie świadome. Ale i tu należy zwrócić uwagę na to, że odnośny przepis dekretu otworzy pole do

NIESŁYCHANIEJ ILOŚCI NADUŻYĆ I SZANTAŻY.

Mojem zdaniem walkę z chorobami wenerycznymi poprowadzićby należało przede wszystkim w kierunku uświadamiania szerokiej mas drogą filmu, odczytów i pogadanek. Następnie trzeba by utworzyć szereg bezpłatnych lecznic, wyposażonych w najnowsze środki lecznicze, stacje profilaktyczne i obowiązek prowadzenia statystyki, która posiadałaby nieocenione znaczenie dla studiów naukowych i która by dawała dokładny obraz nasilenia poszczególnych chorób. Nie mniej również ważną rolę odegraćby mogły

PRZEDŚLUBNE „ŚWIADECTWA ZDROWIA”.

Walkę z chorobami wenerycznymi należy jednak przede wszystkim skoncentrować. Winna ona być przekazana samorządom, które winny prowadzić ją tak, jak prowadzą walkę z gruźlicą i ja- glicą.

Dr. Z. Mierzyński

ordynator szpitala „Marii Magdaleny”.

— Z punktu widzenia teoretycznego system reglamentacji otwiera pole do całego szeregu nadużyć i krzywd, o- sobe oddająca się nierządowi, gdyż utrudnia jej zdobycie pracy i kładzie na nią piętno wiecznej hańby. Nie osiąga on przytem zamierzonego celu, gdyż nie jest w stanie zapobiec tajnej prostytutce. Ściganie zaś tajnej prostytutki środkami policyjnym jest w państwie praworządnym prawie że niemożliwe. Sama zaś prostytutka jest objawem niedomagania społecznego, gdyż wzrasta niepo- miernie w czasie wojny i bezrobocia.

Co do meldowania chorób wenerycznych jako zakaźnych istnieją już odpo- wiednie przepisy. Z drugiej jednak strony do chorób wenerycznych przywiązany jest w społeczeństwie pewien przesąd, rodzaj potępienia moralnego jedno- stki dotkniętej chorobą weneryczną.

W tych warunkach meldując o cho- robie wenerycznej wyrządza się krzywdę jednostce, doprowadziłoby to rów- nież do wzrostu tajnego leczenia przez osoby nie powołane a tem samem do obniżenia poziomu leczenia. To samo odnosi się do przymusu leczenia, któ- ry wepchnąłby liczne rzesze chorych w objęcia znachorów. Wogóle nie wyobrażam sobie w praktyce tego przymu- su. Jestem jedynie za surowymi sankcjami karnymi wobec świadomego zarażenia, za stworzeniem bezpłatnych lecznic, w których leczyć trzeba by bezpłatnie, gdzie chorzy traciliby nazwiska i stawali się numerami.

Dr. Michał Lipski

st. ordynator okręg. szpit. woj- skowego w Łodzi.

— Jestem zdecydowanym przeciwnikiem reglamentacji choćby z tego ty- lko powodu, że jak wykazała praktyka, najbardziej roznoszą zarazę prostytutki utajone, podczas gdy prostytutki kontrolne same się pilnują, wiedząc, że przez zarażenie jednego choćby męż- czyzny tracą klientów i skazane są na niepowodzenie materialne. Jestem pe- wien, że po zniesieniu reglamentacji będą się one leczyć z jeszcze większą e- nergią gdyż będą się bały poprostu doniesień. Trzeba tylko to leczenie udo- stępnic i stworzyć dla jaknajszerszych mas bezpłatne przychodnie.

Dr. Sonnenberg.

— O reglamentacji prostytutki pisa- łem już niejednokrotnie i zabierałem głos w tej sprawie na publicznych od- czytach. Sprawa jest tak poważna, iż trudno ją sformułować w dwóch sło- wach, to też ograniczę się jedynie do sprecyzowania swego poglądu w tej kwestii.

Otóż uważam, iż z punktu widzenia ogólnoludzkiego zniesienie reglamen- tacji jest tylko drobnym naprawieniem tej wielkiej krzywdy, jaką dotąd wyrządza- no kobietom.

Pomyśleć, iż bez sądu odbierano wol- ność obywatelowi państwa — to okrop- ne i potworne.

Z drugiej jednak strony trudno dziś przewidzieć, jak się z punktu widzenia sanitarnego przedstawiać będzie ta sprawa. Czy się zmniejszy ilość chorych? Zależy to od wielu czynników.

Niektórzy twierdzą, iż obecnie, kie- dy mężczyźni pewni są, iż kobiety pod- legają kontroli, są bardziej lekkomyślni, później zaś mogą być ostrożniejsi. Są to twierdzenia nierealne.

Oporając się na przykłady, skon- statować możemy, iż zagranicą w wielu krajach znoszono już reglamentację i wprowadzono ją z powrotem. Świadczy to dobitnie o tem, iż zniesienie jej nie po- prawia stanu rzeczy, a częstokroć może tego pogorszyć.

Ostatnie 2 dni!

Największe arcydzieło filmowe doby obecnej, którem się zachwyca cały świat! Najpotężniejszy dramat sensacyjny bieżącego sezonu z życia fantastycznego wscrodu pod tytułem:

NIEWINNIE POSĄDZONY

z udziałem niezrównanego artysty — Ryszarda BartheleMESSA.
Film ten od połowy stycznia demonstrowany będzie jednocześnie w 4-ch kinoteatrach w Warszawie

Magistratom nie wolno

ograniczać liczby płatników podatku lokalowego.

Z Warszawy donoszą:

Ministerstwo spraw wewnętrznych posiada dane, że niektóre magistraty miejskie nie wymierzają podatku od lokali, których komorne z roku 1914, jako podstawa wymiaru tego podatku, nie przekracza po przeliczeniu na złote pewnej minimalnej kwoty oznaczonej w uchwale.

W związku z tem ministerstwo spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministerstwem skarbu zwraca uwagę na nie dopuszczalność takiego postępowania magistratów, gdyż ustawa z dn. 2.8.1926 o podatku lokalowym nie przewiduje takiego zwolnienia w art. 3, w którym wymienione są lokale nie podlegające wspomnianemu podatkowi. Magistraty nie mogą zatem ograniczyć liczby płatników tego podatku poza przypadkami, ustawowo określonymi, zwłaszcza, że podatek od lokali stanowi źródło dochodu zarówno dla związków komunalnych jak i dla skarbu państwa.

Sezon budowlany

zapowiada się bardzo dobrze.

W związku z planami budowlanymi magistratu jak również prywatnych przedsiębiorstw budowlanych panuje gorący ruch w branży budowlanej w oczekiwaniu sezonu, który w r. bieżącym będzie wyjątkowo ożywiony.

Jak się dowiadujemy, prezes stowarzyszenia przemysłowców budowlanych p. Jan Hołc wyjeżdża do Wiednia, by na miejscu zapoznać się z organizacją budownictwa, która w stolicy Austrii wydaje tak bogate owoce. (b).

Powołanie lekarzy

do służby czynnej w wojsku.

Komisariat rządu na m. Łódź, oddział administracyjny podaje do wiadomości, że departament sanitarny min. wojs. zamierza powołać w najbliższym czasie pewną ilość lekarzy z rezerwy do służby czynnej.

Lekarze oficerowie rezerwy, reflektujący na powołanie do służby czynnej wojskowej, mogą już wnieść podania do m.n. wojsk. w drodze przez właściwe P. K. U., baony sanitarne względnie okręgowy, szefostwa sanitarne z załączeniem odpisu dyplomu lekarskiego, wyegzu i metryki urodzenia oraz curriculum vitae. (p).

Reformy na poczcie.

Wprowadzono zmianę godzin urzędowania w niedziele i święta.

W dniu wczorajszym dyrektor poczty łódzkiej p. Pióćennik otrzymał rozporządzenie min. poczty i telegrafów w sprawie nowych godzin urzędowania w służbie pocztowej, telefonicznej i telegraficznej w miastach tej kategorii do której należy również Łódź.

W myśl tego rozporządzenia godziny urzędowania w telegrafii i telefonach pozostają bez zmiany, natomiast w urzędach pocztowych i telegrafach będą godziny urzędowania w niedziele i w dni świąteczne.

Od godziny 9 do 11 rano będzie odbywała się sprzedaż znaczków pocztowych i przyjmowanie listów poleconych we wszystkich urzędach pocztowych.

Od godziny 11 rano do 10 wieczorem

sprzedaż znaczków i przyjmowanie listów poleconych odbywać się będzie tylko na poczcie głównej przy ulicy Przejazd 38.

Od godziny 10 wieczór przez całą noc do godziny 8 rano listy polecone przyjmowane będą w telegrafii.

Wszelkie czynności kasowe, przyjmowanie i wydawanie przekazów pieniężnych przyjmowanie paczek, listów wartościowych i inkaso weksli w niedziele i dni świąteczne odbywać się nie będą.

W dni powszednie urzędowanie poczty i telegrafu i telefonów odbywać się będzie bez żadnych zmian na zasadach dotychczasowych. (p).

Bezrobotni, baczność!

Magistrat wydaje talony na żywność.

Magistrat m. Łodzi — urząd zasłkowy dla bezrobotnych podaje do wiadomości osób zainteresowanych, że w poniedziałek, dnia 16 stycznia 1928 r. rozpocznie się rozdawnictwo talonów żywnościowych bezrobotnym, którzy zostali zarejestrowani w biurach obwodowych urzędu zasłkowego i których uprawniono do otrzymania stosownej racji żywnościowej po dokonanej kontroli domowej.

Rozdawnictwo odbędzie się w poniższych biurach obwodowych:

I B. Obw. — ul. Bazarna (Rynkowa) nr. 5 — od godz. 15-ej do 22-ej;

II B. Obw. — ul. Rokicińska 10/12 — od godz. 15-ej do 18-ej;

III B. Obw. — ul. Zeromskiego 74/76 — od godz. 15-ej do 22-ej według następującego porządku:

w poniedziałek, dnia 16 stycznia 1928 roku, bezrobotni, zamieszkali przy ulicach, rozpoczynających swoją nazwę od litery: A, B, C, D, E, F;

w wtorek, dnia 17 stycznia 1928 r. bezrobotni, zamieszkali przy ulicach, rozpoczynających swoją nazwę od litery: G, H, I, J, K;

w środe, dnia 18 stycznia 1928 roku, bezrobotni, zamieszkali przy ulicach, rozpoczynających swoją nazwę od litery: L, M, N, O;

w czwartek, dnia 19 stycznia 1928 r. bezrobotni, zamieszkali przy ulicach na litery: P, R, S;

w piątek, dnia 20 stycznia 1928 roku bezrobotni, zamieszkali przy ulicach na litery U, W, Z, Z.

Bezrobotny zgłaszający się po talon żywnościowy winien posiadać przy sobie: 1) dowód osobisty, 2) legitymację PUPP. Z otrzymanym talonem żywnościowym może bezrobotny udać się do jednego z następujących sklepów miejskich: 1) Narutowicza 42, 2) Piotrkowska 273, 3) Targowa 38, 4) Kopernika 19, 5) Franciszkańska 15, 6) Aleksandrowska 28, gdzie otrzyma przyznaną mu rację żywności.

Z RUCHU WYDAWNICZEGO.

W porę ukazał się t. 4-ty „Biblioteki Praw Polskich” i zawiera rozporządzenie Prezydenta Rzplitej o ubezpieczeniu pracowników umysłowych: 1) na wypadek braku pracy; 2) na wypadek niezdolności do wykonywania zawodu; 3) na starość; 4) na wypadek śmierci.

Rozporządzenie Prezydenta z dn. 24 listopada 1927 r. i rozporządzenie min. pracy i opieki sp. z d. 22 grudnia 1927 r. wyszło w „Bibliotece Praw Polskich”, nakładem księgarni „Czytaj”, właśc. Kazimierz Pawlak, Łódź, Prez. Narutowicza 2, róg Piotrkowskiej.

Dr. med. Jan Polak

choroby wewnętrzne

przyjmuje od 12-1 i od 7-8. Anarzewa 43, tel. 64-21.

Tempora mutantur?!..

Co było 20 lat temu.

9 stycznia.

„Dwie godziny minęło od czasu, jak przywieziono nas do więzienia... a dalej leży przed nami długa droga, urozmaicona etapami, tak bardzo mi znana... Kto wie, jak długo będzie się ciągnęła nim dojdziemy do miejsca zesłania? I czy kto może stwierdzić, że kiedyś wrócimy? Wiele, że dla mnie przeprowadzka z jednego mieszkania do drugiego — to wielki wysiłek, a teraz muszę przeprowadzać się z więzienia do więzienia. Już odbyłem tę marszrutę i powiódzenie jej nie wzbudza we mnie apetytu... Dzień odjazdu trzymany jest w ścisłej tajemnicy. Prawdopodobnie obawiają się ulicznych demonstracji, a być może i prób uwolnienia nas. Jednakże w dzisiejszych warunkach taka próba byłaby szaleństwem”.

11 stycznia.

„Do ostatniej chwili konwojenci nie wiedzeli, kogo będą prowadzili i dokąd... Jakże się ucieszyli, kiedy się dowiedzieli, że jesteśmy członkami rady delegatów robotniczych i że skazani jesteśmy na zesłania na Sybir”.

Oto listy Trockiego pisane w roku 1907. Dział po upływie dwudziestu przeszło lat Trocki mógł by je powtórzyć dokładnie. Przy nowym ustroju, o wprowadzenie którego walczył...

16-ta loteria państwowa

3-cia klasa II gi dzień.

Główniejsze wygrane:

- 40.000 zł. nr. 78989.
- 15.000 zł. nr. 30916.
- 500 zł. nr. 100115.
- 400 zł. n-ry: 38567 60629.
- 300 zł. n-ry: 11364 22528 63723 66229 66760.
- 250 zł. n-ry: 29641 32883 38880 67081 75224 84017 86234 119181 129277.
- 225 zł. n-ry: 6156 8071 8442 20608 21672 21755 22621 34489 35109 37877 41025 44876 46851 51810 53101 54886 56073 62999 63335 65527 68809 69246 69608 76308 76805 78535 85144 86322 94341 96414 99628 108984 115381 116247 118478 120460 122030 124018 125347 128697.

Nadzwyczajny Telegram!!!

Wczoraj w II-im dniu ciągnięcia padła pokaźna wygrana

ZŁ 15 000 na Nr. 30.916

Los ten został sprzedany w Najszybszej i Najszczęśliwszej Kolekturze

S. JATKA

Piotrkowska 22, tel. 41-74

Piotrkowska 66, tel. 20-90

Wkrótce tamże będą do nabycia szczęśliwe losy do IV klasy.

NA RATY

Wszelką damską garderobę oraz roboty utrząpane w najwykwintniejszym wykonaniu przyjmuje z własnych i powierzonych materiałów po cenach konkurencyjnych

M ROZENBERG

Cegielniana 36, TELEF. 63-97
Lewa oficyna, II-gie piętro.

Angażuje

energicznego i bardzo zdolnego do aktywnej pracy młodego pana za dobrem wynagrodzeniem ADOLF GOLDBERG, skład maszyn biurowych, Piotrkowska 72

Pogotowie Elektryczne

Światło zgasło?

Motor stanął?

dzwoń 60-34

latychmiastowa naprawa wszelkich uszkodzeń światła i sily. Bytury przez całą dobę. 6-34 umieszczony w książce telefon. od H. „P” w Pogotowie Elektrycznym

HEMOROIDY
STAN ZAPALNY · KRWAWIENIE
SWĘDZENIE

USUWA
HEMORIN-KLAWE

LOKAL

złożony z 3 lub 4-ch sal ogólnej powierzchni 600—1000 mtr. kwadr. potrzebny na stałe Muzeum Naukowe w Łodzi, w śródmieściu. Komorne płatne od ugody. Zgłoszenia piśmieniem na Łódź, Skrzynka pocztowa 45.

„Dom Dziecięcy“

synt. prof. MONTESSORI

pod kierownictwem p. Kapłanówny
Wólczańska 23, tel. 14-27.

Zajęcia przed i po południu.
Przyjmuje się dzieci obojga płci od lat 3-6.

GABINETY KOSMETYKI LEKARSKIEJ

D-ra MARJI LEWINSONOWEJ

Cegielniana 6, m. 3, tel. 43-63.

Ważne dla Hotelu, Pensjonatów,

POKOJÓW UMEBLOWANYCH i t.p. Likwidacyjna wyprzedaż Urządzenia HOTELOWEGO w dobrym stanie, Łódź, ul. Zawadzka 11. Codziennie prócz sobót i świąt od 12—2,30 pp.

Do wynajęcia

połowa obszernego lokalu frontowego wraz z oknem wystawowym w najlepszym punkcie miasta. Wiadomość: tel. 14-86.

Pomocnik buchaltera

korespondent, rutynowany zmiany posadę, chętnie przyjmie posadę samodzielnie buchaltera. Wymagania skromne. Oferty sub „A. B. D” do adm. Republiki.

KURSY KOSMETYCZNE

Dr. Marii LEWINSONOWEJ

Cegielniana 6, m. 3

MASAŻE, PIELĘGNACJA TWARZY, CIAŁA i WŁOSÓW. Po ukończeniu kursów wydaje się świadectwo. Zapisy codziennie.

Dr med. LAJCHTER

Konstantynowska 9

Tel. 49-66

Stomatolog

Chor. szcęk, dzieł, podniebienia, zębodołów i t. p.

Od 1^{1/2}—5 Niedz e

lę wieła 10—12.

Lekarz - dentysta

F. Horowicz

przyjmuje w lecznicy przy ul. Piotrkowskiej 294

codziennie od godz 2—7 wiecz.

Do wynajęcia

dwa frontowe pokoje o trzech oknach od zaraz z umeblowaniem lub bez. Informacje w sklepie M. Szatlana Cegielniana 43, 15

Podatek dochodowy.

Nasz obecny podatek dochodowy, acz formalnie z punktu widzenia ustawy jest jednym podatkiem, w rzeczywistości — jak wiadomo — składa się z dwóch odrębnych podatków: Ogólnego podatku dochodowego oraz podatku od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę.

Samolstwo tego ostatniego podatku znalazła swój wyraz formalny w ujęciu każdego z dwóch podatków dochodowych w oddzielnym dziale ustawy.

Największą bodaj osobliwością podatku dochodowego z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę jest to, iż „obowiązek potrącania podatku ciąży na władzach, urzędach, jako też na instytucjach i przedsiębiorstwach i, wogóle na służbodawcach, wypłacających wszelkiego rodzaju wynagrodzenia.“ (art. 112 cz. I).

Dotychczasowe ustawodawstwo polskie w zakresie podatku dochodowego trzymało się wzoru pruskiego, to znaczy w zasadzie stało na stanowisku jednolitości całego dochodu obywatela bez względu na źródło, z którego on płynie. Na tym stanowisku stała ustawa z 1920 roku i z 1925 roku.

Jeżeli, jak powiedziano na wstępie, uczyniono wyjątek co do jednego źródła dochodu — uposażeń za pracę — uczyniono to niewątpliwie ze względów opornistycznych dla umożliwienia właśnie zastosowania t. zw. uchwycenia źródła (stopage at the source).

Tak więc, w myśl wykorzystania angielskiego systemu uchwycenia u źródła podatku dochodowego od uposażeń uczyniono właściwie podatek przychodowy, cząstkowy.

Obecnie, jak wiadomo, ministerstwo skarbu zamierza wogóle przejść do systemu t. zw. cedularnego, t. zn. do podatku dochodowego płaconego od dochodu z poszczególnych źródeł uzupełnionego tylko podatkiem progresywnym (inaczej mówiąc system podatku cząstkowego u nas, jako wyjątek stosowany tylko do uposażeń, ma być zastosowany jako reguła do wszystkich dochodów).

Takie ujęcie pozwalało najmniej zmieniać właśnie podatek dochodowy. W szczególności nie zachodziła potrzeba zmiany techniki ściągania podatku od uposażeń.

Tymczasem ministerstwo skarbu zamierza zmienić tę technikę w ten sposób, że podatek od uposażeń będzie wymierzany i uiszczany łącznie z podatkiem od dochodu ze wszelkich innych źródeł. Słowem system angielski t. zw. uchwycenia podatku u źródła ma być skasowany jednocześnie z wprowadzeniem podatku cedularnego, którego ojczyzna jest Anglia.

Zbędnym mówić, że przejście do nowego systemu w zakresie podatku od uposażeń nie jest korzystnym dla skarbu. Spowoduje konieczność zwiększenia pracy wymiarowej i znacznego zwiększenia kontroli dotąd znacznie bardziej ześrodkowanej w warsztatach pracy zarobkowej.

Również zmiana systemu nie wydaje się pożyteczną dla płatnika. Pomijamy kłopot związany z obliczaniem, zeznawaniem, uiszczaniem podatku dochodowego (oczywiście mniej dotkliwy dla pracodawcy, zwłaszcza większego, posiadającego specjalnie wykwalifikowanych urzędników. Jest doświadczeniem wladomem, że budżet urzędnika) o tych tutaj przedewszystkiem chodzi znacznie lepiej znosi systematyczne periodyczne potrącania (np. dobrowolnie zaciągane obowiązki potrąceń przy zakupach na raty), aniżeli mniej zrazu widoczne, duże jednorazowe wydatki, o których się mówi, że spadają jak piorun z jasnego nieba.

Dlatego przed porzuceniem systemu uchwycenia u źródła co do tej bądź co bądź poważnej części podatku (chodzi o mniej więcej trzecią część) do której może być i jest on teraz stosowany, należy się poważnie zastanowić.

A. Z.

W notes ku businessmana.

14-PROCENTOWA DYWIDENDA BANKU POLSKIEGO za rok 1927 będzie wypłacana poczynając od dnia 11 lutego bież. roku.

DYWIDENDA W SPÓŁDZIELNIACH nie może przekraczać więcej, aniżeli o 2 proc. stopy dyskontowa Banku Polskiego. Ponieważ najwyższa stopa Banku Polskiego wynosiła w r. 1927 — 9,5 proc., dywidendy spółdzielni nie mogą przekraczać 11,5 proc.

IMPORTERZY TOWARÓW REGLAMENTOWANYCH winni z początkiem roku przelać ministerstwu przemysłu i handlu odpisy wykupionych świadectw przemysłowych. Odpisy te winny być uwierzytelnione. Do uwierzytelnienia upoważnione są również związki kupieckie.

NOWA POŻYCZKA PREMJOWA, według obecnie obiegających wersji, ma opiewać na 50 milionów złotych.

Oczywiście nie zmienia to zasadniczo negatywnego stanowiska jakie wobec niej zajęliśmy z uwagi na aktualną sytuację na rynku pieniężnym. Pożyczka ma być oprocentowana na 4 p. a. Amortyzacja 10-letnia.

W P. K. O. na 31 grudnia 1927 r. suma oszczędności wynosiła 58.500.000 złotych. W ten sposób przewidywana cyfra — 35 milionów — przekroczone o 67 procent. Uczestników obrotu oszczędnościowego było 168.500.

KONTYNGENT CZECHOSŁOWACKI towarów reglamentowanych będzie prawdopodobnie podwyższony. Czesi operują dwoma argumentami: 1) handel polsko - czeski od 3 lat jest bliźniakiem dla Czechosłowacji. 2) pod kontyngentem czeskim wwozi się do Polski wiele towarów niemieckich, który wobec wojny celnej „polsko-

niemieckiej importowany jest przez zakładane ad hoc fikcyjne filje w Czechosłowacji.

NA GIEŁDZIE sytuacja bez zmiany, nacechowana wyraźną depresją. Silny nastrój utrzymuje się tylko dla akcji Banku Polskiego, które podtrzymuje wysoka dywidenda.

REKORD PRZEŁADUNKU w węglu eksportowym osiągnięto w ubiegłą sobotę (7-go b. m.). Przeładowano mianowicie w Gdańsku i Gdyni razem 23 tysiące tonn węgla, co stanowi cyfrę dotąd jeszcze nierównaną.

WPROWADZENIE 8-GODZINNEGO DNIA pracy w śląskim hutnictwie spowodowało konieczność zbadania charakteru pracy poszczególnych kategorii pracowników. Powołana specjalna komisja rozpoczęła pracę 7 bież. mies.

SPRAWA REZERWY ZBOŻOWEJ omawiana była na komisji międzyministerjalnej Postanowiono, że Państwowy Bank Rolny nie będzie już więcej czynił zakupów zboża ze względu na wygórowane ceny, przewyższające znacznie ceny zagraniczne.

SUMA KREDYTÓW KRÓTKOTERMINOWYCH udzielanych przez banki szacowana jest na dwa miliardy złotych. Stan tych kredytów na 30 września 1927 r. był następujący. Bank Polski — 470 milionów, Bank Gospodarstwa Krajowego — 420,8 milionów, Państwowy Bank Rolny — 200,5 milj. zł., Banki komunalne — 13,6 milj. zł., Banki akcyjne — 787,5 milj. zł., P. K. O. — 40,2 milj. zł. Razem więc 1932,6 milionów. Bardzo znamienity jest stały wzrost udziału prywatnych banków akcyjnych w sumie kredytów krótkoterminowych, z których korzysta gospodarstwo społeczne.

Nici sowieckie na rynku polskim.

Przedstawicielstwo fabryki „Newskaja nitocznaia manufaktura“ w Łodzi.

Sowieckie przedstawicielstwo handlowe w Warszawie oddało po długotrwałych rokowańach firmie Braća Herman i S-ka komisową sprzedaż nici, dobrze z przed wojny znanej fabryki

„NEWSKAJA NITOCZNAJA MANUFAKTURA“.

Kontrakt został podpisany na przeciąg roku, z tem, iż firma Herman otrzymała opcję na przedłużenie umowy po upływie tego terminu. Firma Herman nie jest zobowiązana do odbioru określonych ilości nici i jest wyłącznie w pełnym tego słowa znaczeniu, komisantem, którego odpowiedzialność zaczyna się dopiero po sprzedaży towaru. Do tej chwili towar jest własnością Sowietów.

Ceny i warunki sprzedaży nici sowieckich dotychczas nie zostały ustalone. Pierwsze transporty mają nadejść w najbliższym czasie.

Wprowadzenie nici sowieckich na rynek polski posiada charakter wybitnie propagandowy. Wykluczonem bowiem jest, by przy panującym nastroju w przemyśle sowieckim pozostająca obecnie „Newskaja manufaktura“ w administracji t. zw. „Trustu tekstylnego“ mogła konkurować z niemi polskimi i niemieckimi, które są wprowadzone na rynek polskim.

Do każdej więc szpulki Sowiety BĘDĄ DOKŁADAŁY SŁONE PIENIADZE.

Widocznie chodzi o to, aby towar sowiecki przedstawiał się do najszerzych sfer ludności i przez swą cenę i jakoś spełniał zadanie propagandowe.

Sowiety w eksporcie do Polski i krajów nadbałtyckich przywiązują ogromne znaczenie do możliwości propagandowych, i wybierają towary, które dochodzą do najszerzych warstw ludności. Obecnie do importu ryb, które należą do wspomnianej kategorii towarów, dochodzą nici. Podczas gdy import ryb sowieckich jest kalkulacyjnie uzasadniony, import nici jest bezwarunkowo deficytowy.

Zaznaczyć należy, iż „Newskaja“ była do czasu rewolucji własnością angielskiego światowego koncernu nici „COATSA“, który jest właścicielem portfela akcyjnego „Łódzkiej fabryki nici“ na Widzewie.

GIEŁDY.

URZĘDOWA CEDULA GIEŁDY WALUTOWEJ z dnia 13 stycznia 1928.

GOTÓWKA: Dolar —. CZEKI: Holandia 359.52.50, Londyn 43.49, 43.48, 43.49. Nowy Jork 8.90, Paryż 35.07, Praga 26.41.50, Szwajcaria 171.79, Wiedeń 125.25, Włochy 47.21

PAPIERY PAŃSTWOWE I LISTY ZASTAWNE: Dolarówka 62.75, 62.85, Pożyczka kolejowa 102, 5-proc. pożyczka konwersyjna 66.75, 5-proc. pożyczka konwersyjna kolejowa 61.50, 61, 8-pr. listy zastawne Banku Gospodarstwa Krajowego 93, 8-proc. listy zastawne Banku Rolnego 93, 8-proc. obligacje Banku Gospodarstwa Krajowego 92.50, 92, 8-proc. listy zastawne ziemskie zł. 83, 4 i pół proc. listy zastawne ziemskie zł. 58.25, 57.75, 8-proc. listy zastawne ziemskie zł. 81.75, 81.50, 5-proc. listy zastawne ziemskie zł. 65.75, 65.25, 4 i pół proc. listy zastawne ziemskie zł. 62.50, 10-proc. listy zastawne m. Siedlec 84.50.

AKCJE.

Bank: Dyskontowy 133, 134, Handlowy 123, Polski 164, 163.35, 163.50, Zachodni 33, 34, Zarobkowy 94, 93.50, 93.75; Częstocice 71.25, Cukier 78.50, Lilpop 41.75, 42.25, Modrzejów 46, 45.75, Ostrowieckie 85, Parowozy 37, Rudzki 50, Zawiercie 32, Borkowski 19, Grodzisk 33, Gródek 13.

NOTOWANIA BAWELNY.

Nowy Jork. 12 stycznia. Bawelna amerykańska. Otwarcie: styczeń 19.06—08, marzec

19.04—05, maj 19.12—14, lipiec 18.95, październik 18.24—27. I notowania środkowe: styczeń 19.08, marzec 19.11, maj 19.21, lipiec 19, październik 18.24—27, grudzień 18.28. II notowania środkowe: styczeń 19.10, marzec 19.10, maj 19.27, październik 18.37, grudzień 18.28. Zamknięcie: Loco 19.70, styczeń 19.18—20, marzec 19.18—20, maj 19.27—29, lipiec 19.04—06, sierpień 18.91, wrzesień 18.60, październik 18.39—40, listopad 18.37, grudzień 18.35.

Aleksandria, 12 stycznia. Bawelna egipska. Sakelaris: styczeń otw. 34.40, zamk. 34.48, marzec otw. 34.75, zamk. 34.82, listopad otw. 35.30, zamk. 35.39. Ashmouni: luty otw. 36.67, zamk. 36.62, kwiecień otw. 26.90, zamk. 26.81, czerwiec zamk. 26.92, październik zamk. 26.16.

Liverpool, 12 stycznia. Bawelna egipska. Styczeń 17.08, marzec 17.26, maj 17.42, loco 17.60.

Liverpool, 12 stycznia. Havas. Bawelna. Otwarcie: styczeń 10.17, marzec 10.12, maj 10.37, lipiec 9.97. Zamknięcie: styczeń 10.28, luty 10.25, marzec 10.24, kwiecień 10.18, maj 10.17, czerwiec 10.10, lipiec 10.07, sierpień 9.93, wrzesień 9.81, październik 9.70, listopad 9.64, grudzień 9.64.

Nowy Orlean, 12 stycznia. Bawelna amerykańska. Zamknięcie. Loco 19.34, styczeń 18.97, marzec 19.08—09, maj 19.03—04, lipiec 18.74—75, październik 18.08—09, grudzień 18.01—03.

Wiadomości gospodarcze

(Własna służba Inf. „Republiki“)

ROZWÓJ ANGIELSKICH UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE W R. 1927.

Londyn, 13 stycznia 1928.

Zamknięcia rachunków wielkich angielskich towarzystw ubezpieczeniowych za rok 1927 wykazują znaczny wzrost działu ubezpieczeń na życie. U dwudziestu największych towarzystw ubezpieczeniowych na życie stanowią w końcu roku 1927 sumę 77.447.000 funtów szterlingów, podczas gdy w końcu roku 1926 stanowiły tylko 71.649.000 funtów. Zauważyć przytem trzeba, że najważniejsze towarzystwa, jak np. Prudential, Legal and General, Refuge, wykazują największy przyrost. Rozwój był zwłaszcza pomyślny w centrach przemysłowych Anglii natomiast interesy zagraniczne stały się naogół trudniejsze.

NOWY WIELKI BANK BELGIJSKI

Bruksela, 13 stycznia 1928.

W Antwerpii założona zostanie wkrótce nowa wielka instytucja finansowa „Union Financiere Anversoise“. Kapitał tej instytucji wyniesie 75 milionów franków i podzielony będzie na 150.000 akcji po 500 franków każda. Udział mają: Boerenbonh, Banque des Commerce oraz Credit du Nord po 15 milionów, i Allgemeeen Belgische Kantoor, firma Kreglinger, Van de Put-Heirman, firma Tornquist, Credit General Belge, Societe de Garantie et de Placement Financiere po 5 milionów.

NIEBYWAŁY WZROST BEZROBOCIA W ANGLJI

Londyn, 13 stycznia 1928.

Angielska cyfra bezrobotnych doznała wielkiej wyżki. W czasie od 19 grudnia do 2 stycznia podniosła się o 232.248 i obecnie wynosi 1.332.300. Mimo to jest jednak o 163.559 niższa niż 3 stycznia 1927 roku. Zwiększenie bezrobocia zachodzi zazwyczaj w tym okresie skutkiem masowego zwalniania robotników, zatrudnionych przy zwiększonej przed świętami Bożego Narodzenia produkcji. Tym razem jednak zwiększenie bezrobocia jest jednakże niebawale duże: od czterech lat jest ono największem, jakie po Bożem Narodzeniu notowano. Przypisać to należy w znacznej części okoliczności, iż wskutek niepomyślnych warunków atmosferycznych oraz licznych wylewów trzeba było przerwać wszelkie roboty budowlane, jak również wszelkie inne prace na otwartem powietrzu.

WOLNY WYWÓZ KAPITAŁÓW Z FRANCJI

Paryż, 13 stycznia 1928.

Prezydent ministrów Poincare uzyskał od Prezydenta Republiki podpis pod dekretem, uchylającym ustawę z 3 kwietnia 1918, która wprowadziła zakaz wywozu kapitałów z Francji. Dekret zezwala na cofnięcie tego zarządzenia każdej chwili. Wyjaśniają powody kroku Poincare'go w sposób następujący: Z punktu widzenia techniki finansowej właściwszem byłoby uchylenie zakazu eksportu kapitałów dopiero po formalnej stabilizacji waluty. Ponieważ jednak Poincare zamierza tę stabilizację de iure przeprowadzić dopiero po wyborach, zdecydował się już teraz przywrócić swobodę ruchu kapitałów, aby przekonać Francję i świat finansowy o solidności osiągniętej już od 18 miesięcy stabilizacji faktycznej franka.

Dolar w Łodzi.

W dniu wczorajszym kurs dolara na łódzkim rynku walutowym wynosił w obrotach prywatnych 8.88 w placeniu i 8.89 w żądaniu. Tendencja spokojna. Obroty małe. Akcje bez zainteresowania.

Na giełdzie łódzkiej obracano dolarami po kursie 8.88 i ćwierć. Obroty drobne.

Komitet Wyborczy

Jedności Robotniczo-Chłopskiej

mieści się przy ul. Pod'ejnej 4, III piętro
lewa ofiyna.

Godziny urzędowania od 10 r.
do 9 wecz. codziennie

LOKAL

czteropokojowy, kuchnia, przedpokój, wszelkie wygody, centralne ogrzewanie z częściowym umebliowaniem do odstąpienia natychmiast.

Oferty do adm. Republiki dla „J. K.“

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

TEATR LIT. ART.
„GONG”
 w gm. KINA „LUNA”
 pod kier. WALEREGO JASTRZĘBCA
 Bilety w kasie teatru „GONG” od 3 pp.

Dziś i jutro o godz. 12 w nocy
TYLKO 2 WYSTĘPY
znakom. tancerek

Lody i Zizi HALAMY
 pod hasłem Halamy w łodzi.
 z udz. art. „GONG” Talerico, Runowieckiej, Cybulskiego, Jastrzębca, Kamińskiego, Sierańskiego, Skoniecznego.

LECZNICA
 lekarzy specjalistów gabinet denty
 styczny przy Górnym Ryuku.
Piotrkowska 294, tel. 22-89
 (przy przystanku tramw. pabjanickich)
 przyjmuje chorych w chorobach wszyst-
 kich specjalności od g. 10 rano do 6-ej
 po poł. Szczepienie ospy, analizy (mo-
 rzu, kału, krwi, płwocin etc.) operacje
 opatrunki.

Porada 3 złote
 Wizyty na miesiąc
 Zabiegi i operacje od umowy. Kąpiele
 wietnie. Naświetlania lampą kwarcową.
 Roentgen, elektryzacja. Zęby
 sztuczne, korony złote, platynowe
 i masty
 w niedziele i święta do godz. 2 po poł.

Udzielam Lekcji
 uczniom niższych klas gimna-
 zjalnych. Przygotowuję do e-
 gzaminów. Praca ściśle wed-
 ług programów państwowych.
 Korepetycje przyjmuje tylko
 po uprzednim porozumieniu
 się z wychowawcą klasowym.
 Za rezultaty pracy gwarantuję.
 Posiadam wieloletnią praktykę.
 30 zł. miesięcznie za godzinę
 dziennie.

Wiadomość: Borzęcki, Luto-
 mierska 21 m. 92, front, III p.
 od g. 3-ej do 6-ej po poł.

LEKARZ - DENTYSTA
PRUSSAKOWA
 Zielona 8, telefon 18-60
powróciła.
 Godziny przyjęć 10-1 i 3-6.

DR. MED.
A. MAZUR
 Specjalista chorób uszu, nosa, gardła
 i krtań wady głosu i wymowy
 przeprowadził się
na ul. Wschodnią 65.
 Wejście też przez ul. Piotrkowską 46
 Tel. 66-01, Ordynuje 11^{1/2}-12^{1/2}, i 3-5

Dr. med. Z. RAKOWSKI
 Tel. 27-81
 Specjalista chorób uszu, nosa, gardła
 i płuc.
Konstantynowska 9.
 Przyjmuje 12-2 i 5-7.

Wykwalif kowany szofer
 do samochodu osobowego marki „Buick”
 z dobrymi referencjami poszukuje wany
 Zgłosić się: Wólczańska Nr. 239
 w godzinach od 10 do 13.

Zakopane
 willa „ROMA”
 poleca pokoje z pięciorazowym, do-
 rowym utrzymaniem. 10 zł. dziennie.
 ul. Zamojskiego (przedłużenie Krupówek)

Agenci
 do sprzedaży maszyn do pisania i arty-
 kulów biurowych potrzebni. Zgłoszenia
 sub „Rutynowany” do admin. Republiki.

Warszawski Magazyn
OBUWIA
J. NAGLERA,
 Piotrkowska 109,
 poleca na
 nadchodzący
SEZON
 karnawałowy
 wykwalif
OBUWIE
 Salowe.

SALA FILHARMONJI.
 Dziś sobotę, dn. 14 stycznia 1928 r.
Wielki Bal Maskowy
 na rzecz Łódzk. Zyd. Tow. OCHRONY KOBIET.
 Wspaniała dekoracja. —: Niebawie niespodzianki.
 Dwie orkiestry Jazzband.
 Obfity bufet. Cukiernia. CENY PRZYSTĘPNE
 Początek o godz. 11 wiecz. Strój wieczorowy obowiązuje.
 Bilety do nabycia w lokalu Tow. Zielona 11. a w dniu Maskarady przy kasie Filharmonji

Doktor
H. Wołkowycki
 Zachodnia № 57.
 Cegielniana 19)
 Choroby skórne
 weneryczne
 Leczenie lampą
 kwarcową.
 Przyjmuje od
 1 do 2-aj i
 od godz 4-8
 W niedziele i świę-
 ta od 11-1.
 Dla Pań od godz.
 4-5 oddzielna no
 czekalnia tel. 37-70

Doktor
P. Klinger
 Piotrkowska 51 II p. tr.
 Choroby wene-
 ryczne, skórne
 i włosów
 Przyjmuje od 9-12
 15-8.
 Panie od 4-5
 Wniedziele i świę-
 to od 10-12

Doktor
Prybalski
 Zawadzka № 1,
 Telefon № 25-38.
 Choroby skórne
 wenerycz-
 ne i mocznicowe
 (leczenie światłem)
 Lampa kwarcowa
 promieniami
 Röntgena.
 Przyjm. od 9-21 5-8
 Dla pań od 4-6.
 Oddzielna pocze-
 kalnia.

Dr. med.
Zeligsonowa
 6 Sierpnia 1
 (róg Piotrkowskiej)
 Tel. 48 62.
 Akuszeria, chor-
 kobolec, wen-
 eryczne (wyłącznie
 u kobiet) i po ady
 dla kobiet ciężar-
 nych.
 11^{1/2}-1^{1/2}, i 3-5;
 niedz. i święta 3-5

Dr. med.
BRAUN
 Południowa № 23
 tel. 40-26
 Specjalista chorób
 skórnych wene-
 rycznych i leczenie
 światłem, (Lampa
 kwarcowa
 przyjmuje od 19-1
 rano i od 5-8 p.p

Lek - Dentysta
**B. Markus-
 Nusbaumowa**
 przyjmuje w godz.
 4-7. Piotrkow-
 ska 51 tel. 13-22

P. P. Pracodawcy i Pracownicy Umysłowi!
 Z dniem 1-go stycznia 1928 r. obowiązuje rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o ubezpieczeniu pracowników umysłowych:

- 1) na wypadek braku pracy.
- 2) na wypadek niezdolności do wykonywania zawodu.
- 3) na starość.
- 4) na wypadek śmierci

i dotyczy wszelkich przedsiębiorstw i zakładów, gospodarstw rolnych i leśnych a mianowicie inżynierów, techników, konstruktorów, kontrolerów, oficjalistów, majstrów, malarzy, rzeźbiarzy, śpiewaków, muzyków, personel teatrów, orkiestr, wytwórni filmowych, dziennikarzy, personel lekarski, dentyści, biurowy, kancelaryjni, telefonistów, telegrafistów, farmaceutów, drogistów, kasjerów, dysponentów, sprzedawców podrzujących, akwizytorów, sprzedawców i ekspedientów sklepowych, księgarskich, nauczycieli, wychowawców, kapitanów, oficerów pokładowych maszynowych i t. d. i t. d.

Rozporządzenie Prezydenta z dnia 24. XI. 1927 r. i Rozporządzenie Ministr. Pracy i Opieki Sp. z dn. 22. XII. 1927 r. wyszło w „Bibliotece Praw Polskich”, nakładem mojej księgarni.
 Cena egz. Zł. 2.-

KSIEGARNIA „CZYTAJ” właśc. Kazimierz Pawlak
 ŁÓDŹ, NARUŁOWICZA 2. RÓG PIOTRKOWSKIEJ.
 TELEFON 10-55. P. K. O. 60.898.

Obuwie
J. Kowalczyk Cegielniana 25
 Telefon 59-22
 poleca na nadchodzący sezon
karnawałowy wykwalifne obuwie balowe

JEDYNY SPECJALNY (OD 1863 EGZYSTUJĄCY) ZAKŁAD
KEFIRU LECZNICZEGO
KSIGALINY
 WYPIĆ MOŻNA
 NA MIEJSCU,
 DOSTAWA DO DOMU
 NA ŻĄDANIE

UL. NARUŁOWICZA (DZIELNA) 6, TEL. Nr. 4640.

Kupno
 przeda
 apuge mówiąca i ralleka liliputka sprzedam Karo-
 la 20, m. 5.
 Planina zagranicz-
 ne używane na
 dogodnych warun-
 kach poleca S. Grod-
 ski, Piotrkowska 134

Ubiory męskie,
 damskie, obuwie
 sweiry na wypi-
 te, Piotrkowska 37,
 III wejście i piętro

Na raty i za go-
 tówkę po cenach
 niskich ubiory dam-
 skie i męskie na
 bardzo dogodnych
 warunkach, pier-
 wszorzędne wykoń-
 czenie. Zielona 5,
 sklep frontowy. 15

Do sprzedania
 1 stół elektrycz-
 ny do formowania
 kuje pokuju umehl.
 pończoch, 1 sztryk-
 maszyna 10 długo-
 ści 36 cm. Ol. sub
 „Sprzedam” do adm.
 Republiki. 15

Do sprzedania
 z powodu wyjazdu
 skład węgla i drze-
 wa. Rzgawska 70.

Do sprzedania
 Futro tchórze elki
 z kołnierzem ka-
 rakulowym w do-
 brym stanie okazy-
 nie do sprzedania.
 F. Majeranowski,
 Piotrkowska 132. 14

Malżeństwo bez-
 dziejne poszu-
 kuje używalności ku-
 marni dojazd do dwor-
 cini 36 km. Ol. sub
 „Sprzedam” do adm.
 Republiki. 15

Przyjmia dwóch
 panów na miesz-
 kanie. Wysoka 29,
 ofic. I p. m. 3.

Przyjmia na miesz-
 kanie sublokator-
 ra lub sublokator-
 ka biurowego. Ofer-
 ty sub „Pracowity”
 front II p. m. 12.

Poszukiwany pokój
 umebłowany z
 oddzielnym wej-
 sciem wieczoro-
 rowe. Oferty sub
 „R. 100” do admin.
 Republiki.

Poszukiwany pokój
 kawalerskiego
 umebłowanego, sło-
 necznego, piętrowo-
 go, z wygodkami i
 niekrepującym wej-
 ściem (z przedpo-
 kojku) w sąsiedztwie
 ulic Nawrot-Zamen-
 hoła. Of. sub „Ka-
 waler W” do adm.
 Republiki.

Przyjmę sublokato-
 rów na mieszka-
 nie. Sosnowa Nr. 5,
 m. 23.

Pokój frontowy
 umebłowany na
 I-em piętrze z nie-
 krepującym wej-
 ściem do wynajęcia. Kon-
 stantynowska Nr. 77
 m. 4.

Pokój za miastem
 miło umebłowa-
 ny oddzielne wejście
 od zaza do wynaj-
 ęcia. St. Marysin
 611 naprzeciwko sta-
 cji w ogródku. 14

Posady

Zapewniam pracę
 na miejscu. Wy-
 uczam haftów ma-
 szynowych i ręcz-
 nych. Biały, kolo-
 rowych. Filet, To-
 ledo, Aplikacje i We-
 necką robotę. Malo-
 wania i liwerowania
 Kaufmanowa. Piotrk-
 owska Nr. 18 pra-
 wa oficyna. 17

Poszukuję młody
 człowiek do
 sprzątania. Zgłasz-
 się cukiernia „Cen-
 tral” Piotrkowska 48

Maturzystka o bar-
 dzo ładnym cha-
 rakterze pisma, zna
 język niemiecki, po-
 szukuje jakiegokol-
 wiek pracy biuro-
 wej. Pisz na ma-
 szynie. Łask. zgło-
 szenia do Republiki
 sub „Bez protekcji”
 15

Poszukuję służącą
 do sklepu na
 przychodnię. Zgła-
 szać się firma „Fran-
 cob” Piotrkowska
 Nr. 96. 14

Biegła maszynistka
 ze znajomością
 stenografii i buch-
 terji poszukuje po-
 sady praktykantki.
 Oferty sub „Pilna”
 do adm. Rep. 15

Samodzielna bu-
 chalterka-bilans-
 stka biegła w kore-
 spondencji i pisanii
 na maszynie poszu-
 kuje odpowiedniej
 posady, ewent. na
 godziny. Oferty sub
 „Z. Z. 100” do adm.
 Republiki. 15

**Buchalter bilans-
 sta na niewymó-
 wionej posadzie w
 dużej firmie, rutyn-
 wana siła, pragnie
 zmienić posadę. Za-
 pisać, łask. zgło-
 sić do admin. pod
 „L. 100” 16**

Służąca potrzebna
 do wszystkiego
 w małym gospodar-
 stwie. Wólczajska
 41. m. 15. 14

Młodzieniec obe-
 znany branżą
 bielnianą poszuku-
 je posadę woźażera,
 względnie pracowni-
 ka biurowego. Ofer-
 ty sub „Pracowity”

Dr. med.
S. KATOR
 Specjalista chorób
 skórnych i wene-
 rycznych i włosów
 Gabinet Röntgena
 światło-leczniczy
 ul. Piotrkowska 144
 róg Ewangielickiej
 Tel. 29-45.
 Przyjmuje: od 8-2
 i 6-8 Dla pań od
 dzieła poczekalni
 od 5-6 pp

Dr. med.
Lubicz
 Cegielniana 43
 Tel. 41-32.
 Choroby skórne
 weneryczne i mocz-
 nicowe
 Leczenie lampą
 kwarcową
 Przyjmuje od
 8 do 10 rano
 od 5-8 w.

Dr. med.
Rózaner
 Dzielna № 9.
 Tel. № 28-98.
 Choroby skórne,
 weneryczne i mocz-
 nicowe.
 Przyjmuje
 od 8-10 od 5-8
 Leczenie lampą
 kwarcową
 Oddzielna pocze-
 kalnia dla Pań.

Dr. med.
Rózaner
 Dzielna № 9.
 Tel. № 28-98.
 Choroby skórne,
 weneryczne i mocz-
 nicowe.
 Przyjmuje
 od 8-10 od 5-8
 Leczenie lampą
 kwarcową
 Oddzielna pocze-
 kalnia dla Pań.

Dr. med.
Rózaner
 Dzielna № 9.
 Tel. № 28-98.
 Choroby skórne,
 weneryczne i mocz-
 nicowe.
 Przyjmuje
 od 8-10 od 5-8
 Leczenie lampą
 kwarcową
 Oddzielna pocze-
 kalnia dla Pań.

Dr. med.
Rózaner
 Dzielna № 9.
 Tel. № 28-98.
 Choroby skórne,
 weneryczne i mocz-
 nicowe.
 Przyjmuje
 od 8-10 od 5-8
 Leczenie lampą
 kwarcową
 Oddzielna pocze-
 kalnia dla Pań.

Dr. med.
Rózaner
 Dzielna № 9.
 Tel. № 28-98.
 Choroby skórne,
 weneryczne i mocz-
 nicowe.
 Przyjmuje
 od 8-10 od 5-8
 Leczenie lampą
 kwarcową
 Oddzielna pocze-
 kalnia dla Pań.

Dr. med.
Rózaner
 Dzielna № 9.
 Tel. № 28-98.
 Choroby skórne,
 weneryczne i mocz-
 nicowe.
 Przyjmuje
 od 8-10 od 5-8
 Leczenie lampą
 kwarcową
 Oddzielna pocze-
 kalnia dla Pań.

Dr. med.
Rózaner
 Dzielna № 9.
 Tel. № 28-98.
 Choroby skórne,
 weneryczne i mocz-
 nicowe.
 Przyjmuje
 od 8-10 od 5-8
 Leczenie lampą
 kwarcową
 Oddzielna pocze-
 kalnia dla Pań.

Dr. med.
Rózaner
 Dzielna № 9.
 Tel. № 28-98.
 Choroby skórne,
 weneryczne i mocz-
 nicowe.
 Przyjmuje
 od 8-10 od 5-8
 Leczenie lampą
 kwarcową
 Oddzielna pocze-
 kalnia dla Pań.

Dr. med.
Rózaner
 Dzielna № 9.
 Tel. № 28-98.
 Choroby skórne,
 weneryczne i mocz-
 nicowe.
 Przyjmuje
 od 8-10 od 5-8
 Leczenie lampą
 kwarcową
 Oddzielna pocze-
 kalnia dla Pań.

Dr. med.
Rózaner
 Dzielna № 9.
 Tel. № 28-98.
 Choroby skórne,
 weneryczne i mocz-
 nicowe.
 Przyjmuje
 od 8-10 od 5-8
 Leczenie lampą
 kwarcową
 Oddzielna pocze-
 kalnia dla Pań.

Dr. med.
Rózaner
 Dzielna № 9.
 Tel. № 28-98.
 Choroby skórne,
 weneryczne i mocz-
 nicowe.
 Przyjmuje
 od 8-10 od 5-8
 Leczenie lampą
 kwarcową
 Oddzielna pocze-
 kalnia dla Pań.

Dr. med.
Rózaner
 Dzielna № 9.
 Tel. № 28-98.
 Choroby skórne,
 weneryczne i mocz-
 nicowe.
 Przyjmuje
 od 8-10 od 5-8
 Leczenie lampą
 kwarcową
 Oddzielna pocze-
 kalnia dla Pań.

Dr. med.
Rózaner
 Dzielna № 9.
 Tel. № 28-98.
 Choroby skórne,
 weneryczne i mocz-
 nicowe.
 Przyjmuje
 od 8-10 od 5-8
 Leczenie lampą
 kwarcową
 Oddzielna pocze-
 kalnia dla Pań.

Dr. med.
Rózaner
 Dzielna № 9.
 Tel. № 28-98.
 Choroby skórne,
 weneryczne i mocz-
 nicowe.
 Przyjmuje
 od 8-10 od 5-8
 Leczenie lampą
 kwarcową
 Oddzielna pocze-
 kalnia dla Pań.

Dr. med.
Rózaner
 Dzielna № 9.
 Tel. № 28-98.
 Choroby skórne,
 weneryczne i mocz-
 nicowe.
 Przyjmuje
 od 8-10 od 5-8
 Leczenie lampą
 kwarcową
 Oddzielna pocze-
 kalnia dla Pań.

Dr. med.
Rózaner
 Dzielna № 9.
 Tel. № 28-98.
 Choroby skórne,
 weneryczne i mocz-
 nicowe.
 Przyjmuje
 od 8-10 od 5-8
 Leczenie lampą
 kwarcową
 Oddzielna pocze-
 kalnia dla Pań.

Dr. med.
Rózaner
 Dzielna № 9.
 Tel. № 28-98.
 Choroby skórne,
 weneryczne i mocz-
 nicowe.
 Przyjmuje
 od 8-10 od 5-8
 Leczenie lampą
 kwarcową
 Oddzielna pocze-
 kalnia dla Pań.

Dr. med.
Rózaner
 Dzielna № 9.
 Tel. № 28-98.
 Choroby skórne,
 weneryczne i mocz-
 nicowe.
 Przyjmuje
 od 8-10 od 5-8
 Leczenie lampą
 kwarcową
 Oddzielna pocze-
 kalnia dla Pań.

Ogłoszenia:
 ZWYCZAJNE: 8 gr. za wiersz młm. (na stronie 10 szpalt). W TKSCIE: 40 gr.
 za wiersz mł. (na str. 4 szpalt) NEKROLOGI I NADEŚLANE 30 gr. za wiersz mł.
 na str. 4 szp.). Zaręcz. i zaślub. po ekście 10 zł. Zamiesz. owa o 50 pr. Zagr. o 10) za
 Grosz. Za terminowy druk ogłoszeń adm. nie o dpowiada. Drobne 10 gr. Poszuk. pracy 5 gr. Najmniejsze 50 gr.